

Odder
Kommune

Budgetlægning 2021 – 2024

Budgetredegørelse

Odder Rådhus, august 2020

Odder Kommune - det er da ret **OK**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Hovedoversigt for Budget 2021 - 2024	3
2. Indledning.....	4
GENERELLE FORUDSÆTNINGER	6
3. Udligningsreformen vedtaget i foråret 2020	6
4. Økonomaftalen for 2021 mellem KL og Regeringen.....	7
5. Totalbudget 2021-2024 – specifikation til hovedoversigten.....	11
UDDYBNING AF UDGIFTERNE	13
6. Basisbudgetoplæg for serviceudgifterne i 2021	13
7. Servicerammen og forslag til ny drift.....	24
8. Indkomstoverførsler og forsikrede ledige	25
9. Anlægsrammen og forslag til anlægsinvesteringer	27
UDDYBNING AF INDTÆGTERNE	29
10. Skatteprognose og valg af budgetteringsform.....	29
11. Skat af grundværdier	31
12. Selskabsskatter	33
13. Tilskud og udligning.....	33
RENTER, AFDRAG OG LÅNEOPTAGELSE	34
14. Renter, afdrag på lån og låneoptagelse	34
15. Garantiprovision	36
KASSEBEHOLDNINGEN	37
16. Udvikling i kassebeholdningen	37

1. Hovedoversigt for Budget 2021 - 2024

Hovedoversigten for budget 2021 – 2024, der ses i tabel 1, giver et overblik over Odder Kommunes budget de kommende fire år. Hovedoversigten indeholder samtlige indtægter og udgifter.

Der er i hovedoversigten indarbejdet en styrkelse af kassebeholdningen i 2021 på 6 mio. kr., som besluttet i Budgetaftalen for 2020.

Tabel 1: Hovedoversigt 2021-2024

HOVEDOVERSIGT 2021 - 2024				
Mio. kr. (- = indtægt / + = udgifter)	2021	2022	2023	2024
Indtægter:				
Skatter	-1.159,9	-1.188,9	-1.220,8	-1.253,3
Generelle tilskud m.v.	-332,9	-327,9	-342,5	-351,6
Indtægter i alt	-1.492,8	-1.516,9	-1.563,2	-1.604,8
Nettodriftsudgifter:				
Serviceudgifter	1.051,6	1.058,4	1.067,3	1.074,6
Indkomstoverførsler og forsikrede ledige	369,6	373,3	376,6	379,1
Pris- og lønregulering 2021 - 2023		22,3	45,0	68,7
Renter	1,0	0,7	0,7	0,6
Nettodriftsudgifter i alt	1.422,2	1.454,6	1.489,5	1.523,0
DRIFTSRESULTAT	-70,6	-62,3	-73,7	-81,8
Afdrag på lån og finansforskydninger:				
Afdrag på lån	26,1	26,1	26,7	26,9
Finansforskydninger	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
Afdrag på lån og finansforskydninger i alt	20,0	20,0	20,6	20,8
Jordforsyning:				
Byggemodningsudgifter (anlæg)	27,9	18,8	14,1	11,1
Indtægter ved salg af byggegrunde	-27,9	-18,8	-14,1	-11,1
Jordforsyning i alt	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat før skattefinansieret anlæg	-50,6	-42,3	-53,1	-61,0
Råderum til anlæg m.m.	44,6	42,3	53,1	61,0
BUDGETRESULTAT	-6,0	0,0	0,0	0,0
positivt tal = kasseforbrug, negativt tal = styrkelse af kassebeholdning				
Specifikation af budgetresultatets virkning på kassebeholdningen				
Mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Styrkelse af kassebeholdningen	-6,0	0,0	0,0	0,0
Budgetresultat (+ = Kasseforbrug / - = styrkelse af kassen)	-6,0	0,0	0,0	0,0
GENNEMSNITLIG KASSEBEHOLDNING	26,4	14,3	-0,4	65,1

Ud af driftsoverskuddet på 70,6 mio. kr. i 2021 anvendes 20 mio. kr. på afdrag på lån og 6 mio. kr. til styrkelse af kassebeholdningen. Herved er der 44,6 mio. kr. tilbage i råderum i 2021.

Råderummet skal ifølge den økonomiske politik overvejende anvendes til anlægsinvesteringer og engangsudgifter. Hvis råderummet anvendes til varige tiltag på driften, der vil nedbringe det fremtidige driftsoverskud.

Ud over anlægsinvesteringer kan det i budgetlægningen for 2021 – 2024 være hensigtsmæssigt at overveje råderummet i forhold til følgende forhold:

Den økonomiske politik angiver et mål for den gennemsnitlige kassebeholdning på 90 mio. kr. Basisbudgettet for 2021 viser, at kassebeholdningen er under så stort et pres, at det er nødvendigt at styrke denne i budgetlægningen for 2021 – 2024. Læs mere om dette i afsnit 16, der handler om kassebeholdningen.

Økonomaftalen for 2021, der blev indgået mellem Regeringen og KL den 29. maj 2020 er delvist indarbejdet i basisbudgettet. Der er et betydeligt løft af serviceudgifterne i aftalen, som skal dække den demografiske udvikling, flere udgifter til det specialiserede socialområde og øgede udgifter til den kommunale sundhedsindsats.

Aftalen er indarbejdet på indtægtssiden og på udgiftssiden via demografimodellerne. Hvad angår det specialiserede socialområde er der også i Odder Kommune et pres på dette område. Dette viser sig dels gennem den udvidelse af rammen, der allerede er givet på børneområdet og dels gennem et driftsforlag på socialområdet for voksenområdet i Budget 2021. Læs mere om dette i afsnit 7, der bl.a. omhandler forslag til ny drift.

2. Indledning

I det følgende redegøres der for de forudsætninger, som er indregnet i budgetoplægget for 2021 og budgetoverslagsårene 2022 – 2024.

I budgetoplægget er indregnet de økonomiske konsekvenser af:

- aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi i 2021,
- det demografiske udgiftspres,
- tidligere års budgetaftaler for Odder Kommune,
- Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning 8. juni 2020 om indtil videre ikke at indregne hverdageffektiviseringer i driftsbudgettet,
- økonomiske konsekvenser af ændret lovgivning,
- øvrige byrådsbeslutninger der har betydning for budget 2021 og
- KL og Regeringens skøn over pris- og lønudviklingen.

De økonomiske nøgletal i budgetoplægget for 2021 – 2024 fremgår af tabel 2, hvor de er sammenholdt med de mål, der er opsat i den økonomiske politik.

Tabel 2: Økonomiske nøgletal i budgetoplæg 2021-2024

Mio. kr.	Mål iht. økonomisk politik	2021	2022	2023	2024
Driftsoverskud	70	70,6	62,3	73,7	81,8
Råderum til anlæg	50	44,6	42,3	53,1	61,0
Gennemsnitlig kassebeholdning	90	26,4	14,3	-0,4	65,1
Låneoptagelse	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Langfristet skattefinansieret gæld	242	239,9	217,8	195,2	172,4

Note: I den økonomiske politik er målet for den langfristede gæld, at denne skal ligge under landsgennemsnittet. Dette er i den økonomiske politik nuanceret til, at gælden højst må være 10.500 kr./indbygger i 2022. I tabel 2 er målet omregnet til en gæld på: 10.500 kr./indbygger * det forventede indbyggertal 2021 (23.001) ≈ 242 mio. kr.

Det ses i tabel 2, at kassebeholdningen er under så stort et pres, at der er nødt til at blive handlet på dette i budgetlægningen for 2021. Situationen for kassebeholdningen er forværret betydeligt af, at der er indgået en politisk aftale i Folketinget om at forlænge indefrysningen af grundskatter i yderligere tre år fra 2021 til 2024. Se nærmere omkring dette i afsnit 16 om kassebeholdningen.

I budgetaftalen for 2020 fremgår det, at der skal indarbejdes effektiviseringer på 0,75 pct. pr. år fra 2021 og frem. Da basisbudgetrammen for 2021 blev vedtaget i Økonomi- og Erhvervsudvalgets d. 8. juni 2020, blev det vedtaget indtil videre ikke at medtage disse hverdageffektiviseringer i budgetrammen. I tabel 3 ses råderummet til anlæg i basisbudgettet både uden og med hverdageffektiviseringer på 0,75 pct. pr. år.

Tabel 3: Råderum til anlæg uden og med hverdageffektiviseringer

Mio. kr.	2021	2022	2023	2024	I alt for 2021 - 2024
Råderum UDEN hverdageffektiviseringer	44,6	42,3	53,1	61,0	201,0
Råderum MED hverdageffektiviseringer	51,3	55,9	73,5	90,4	271,1
Forskel i råderum	6,8	13,6	20,3	29,4	70,1

I henhold til den økonomiske politik, skal råderummet udgøre 200 mio. kr. over en 4 årig periode. Det fremgår af tabel 3, at råderummet sammenlagt for de fire budgetår 2021 – 2024 udgør 201,0 mio. kr. uden hverdageffektiviseringer og 271,1 mio. kr. med indarbejdede hverdageffektiviseringer på 0,75 pct. pr. år i hele budgetperioden.

Da budgetaftalen for 2020 blev vedtaget var råderummet i budgetoverslagsårene 2021 – 2023 på hhv. 25,1 mio. kr. i 2021, 36,5 mio. kr. i 2022 og 32,6 mio. kr. i 2023. Råderummet til anlæg ser således bedre ud her ved basisbudgettet for 2021 end det gjorde ved budgetaftalen for 2020. Når man ser på forklaringer på dette, er der både forhold, der styrker og forhold der svækker råderummet i denne periode:

For det første betyder aftalen mellem KL og Regeringen om kommunernes økonomi i 2021, at bloktilskuddet er løftet med 1,5 mia. kr. på drift til dækning af det demografiske udgiftspres, til merudgifter på det specialiserede socialområde og merudgifter på sundhedsområdet i 2021.

Dertil kommer en forhøjelse af anlægsniveauet på i alt 2,5 mia. kr. fra 19,1 mia. kr. til 21,6 mia. kr. – heraf er dog kun de 1,3 mia. kr. finansieret af bloktilskuddet. De resterende 1,2 mia. kr. skal kommunerne selv finansiere via kassebeholdningerne.

Odder Kommunes andel af tilskudsforhøjelsen til drift og anlæg på i alt 2,8 mia. kr. udgør ca. 10,6 mio. kr., der forbedrer kommunens råderum i 2021.

For det andet er der en gevinst på udligningsreformen i forhold til det, der var budgettet med i Odder Kommune. Da den politiske aftale om ny udligningsreform blev præsenteret, blev det annonceret af Social – og Indenrigsministeriet, at aftalen for Odder Kommune medførte et tab på 50.000 kr. i alt. Til dette tal kommer dog yderligere, at Odder Kommune modtager 5,9 mio. kr. pr. år ved, at det ekstraordinære likviditetstilskud, som kommunerne har modtaget siden 2013, er gjort permanent, og at der i to år (2021 og 2022) gives en bagudrettet kompensation pga. en tidligere fejl i den uddannelsesstatistik, der lå bag det tidligere udligningssystem. Dette giver Odder Kommune yderligere 312.000 kr. i 2021 og 2022. Disse to forhold forbedrer råderummet.

I beregningen af det samlede tab på udligningsreformen for Odder Kommune på 50.000 kr. indgår, at Odder taber ca. 9,5 mio. kr. på, at det tidligere beskæftigelsestilskud nu indregnes i det generelle udligningssystem, men vinder samlet ca. samme beløb på resten af udligningssystemet. Dette skyldes, at udgiftsbehovet i Odder i det nye udligningssystem vurderes højere end i det tidligere

udligningssystem via en ændring af de socioøkonomiske faktorer, der indgår i det nye udligningssystem. Hvis der fremadrettet samlet set ”lægges flere penge” ind i bloktilskuddet (som der netop er gjort i økonomiaftalen til Budget 2021) vil Odder Kommune få en højere andel af disse penge.

At Odder har tabt ca. 9,5 mio. kr. på, at det tidligere beskæftigelsestilskud er lagt ind i det generelle udligningssystem, er ikke overraskende. I Budget 2020 var der i Odder budgetlagt med en gevinst på dette på ca. 16 mio. kr.

For det tredje er der hentet en gevinst på, at der er lagt væsentligt flere penge ind i bloktilskuddet i 2021 på baggrund af landsudviklingen på de budgetgaranterede områder – dvs. udgifterne til de forsikrede ledige og overførselsudgifterne. I basisbudgettet for Odder Kommune er der lagt en tilsvarende stigning ind på arbejdsmarkedsområdet, men Odder Kommune vinder i år på dette, fordi vores udvikling på arbejdsmarkedsområdet forventes at blive bedre end på landsplan.

Dertil kommer, at den opjustering på 4 mio. kr. årligt, der blev lagt ind i basisbudgettet for 2020 og frem som en nedjustering af den økonomiske effekt af investeringen på jobcenterområdet, er taget ud af basisbudgettet i 2021 og overslagsårene, fordi det i den nuværende udvikling ikke ser ud til at være behov for denne. Dette øger råderummet med 4 mio. kr. pr. år.

Nogle af de forhold, der modsat har påvirket råderummet for 2021 negativt, er:

Der er siden budgetaftalen for 2020 givet en permanent tillægsbevilling på 6 mio. kr. pr. år til området for vanskeligt stillede børn og unge. Dette nedsætter råderummet med et tilsvarende beløb pr. år.

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog 8. juni 2020 at tage hverdagseffektiviseringerne ud af basisbudgettet. Dette betyder en nedsættelse af råderummet på 6,6 mio. kr. i 2021, to gange dette beløb i 2022, tre gange beløbet i 2023 osv., jf. tabel 3 ovenfor.

Ovenstående forklaringer er det, der samlet set gør, at råderummet i budgetlægningen for 2021 – 2024 overordnet set ser bedre ud, end det så ud i budgetoverslagsårene, da budgettet for 2020 blev vedtaget.

GENERELLE FORUDSÆTNINGER

3. Udligningsreformen vedtaget i foråret 2020

Der blev 5. maj 2020 indgået en ny udligningsreform. Reformen blev vedtaget af et bredt flertal bestående af Regeringen, Venstre, De Radikale, SF og Alternativet. Venstre og Socialdemokratiet har aftalt, at der ikke ændres i udligningssystemet fremadrettet uden enighed mellem de to partier.

I forhold til de tidligere modtagne tilskuds- og udligningsbeløb taber Odder Kommune i alt 50.000 kr. pr. år på udligningsreformen. Hertil kommer, at Odder Kommune modtager 5,9 mio. kr. pr. år ved at det ekstraordinære likviditetstilskud, som kommunerne har modtaget siden 2013, er gjort permanent, samt at Odder Kommune modtager 312.000 kr. pr. år i 2021 og 2022 som en bagudrettet compensation pga. en tidligere fejl i den uddannelsesstatistik, der lå bag det tidligere udligningssystem.

Der er samlet set tilført en del ekstra penge fra Staten til udligningssystemet. De første to år er der tale om i alt 6,5 mia. kr. og herefter 5,5 mia. kr. Forskellen udgøres af en bagudrettet kompensation vedr. uddannelsesstatistikken, der udbetales i 2021 og 2022.

En stor del af tilførslen af permanent finansiering udgøres af, at der er tilført i alt 3,5 mia. kr. ved at det tidligere ekstraordinære finansieringstilskud til kommunerne nu er gjort permanent. Dette ekstraordinære finansieringstilskud var ikke været budgetlagt i Odder Kommune i 2021 og frem.

4. Økonomiaftalen for 2021 mellem KL og Regeringen

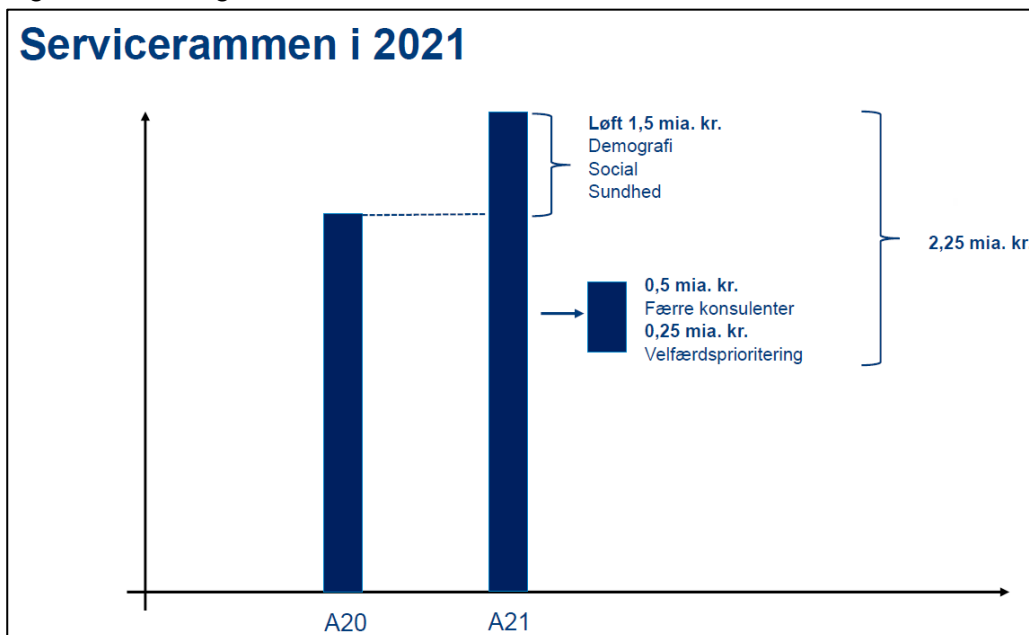
På de følgende sider beskrives den økonomiske virkning for Odder Kommune af aftalen mellem KL og regeringen om kommunernes økonomi i 2021.

Serviceammen for 2021 for samtlige kommuner

Fra 2020 til 2021 er den samlede serviceammen løftet med 1,5 mia. kr. Dertil kommer, at det er aftalt, at kommunerne skal kunne omprioritere 0,75 mia. kr. dels ved at anvende færre eksterne konsulenter og dels via såkaldte "velfærdsprioriteringer". Samlet set er det således aftalt, at kommunerne i alt har 2,25 mia. kr. ekstra til driften i 2021.

Figur 1 viser udviklingen i serviceammen fra 2020 til 2021

Figur 1: Udviklingen i serviceammen fra 2020 til 2021

Det aftalte løft på 1,5 mia. kr. er til imødegåelse af udgiftsstigninger som følge af den demografiske udvikling, flere udgifter til det specialiserede socialområde og til den kommunale sundhedsindsats.

Der fastsættes ikke en serviceudgiftsramme for hver enkelt kommune, men KL beregner en tekniske serviceammen for hver kommune. Denne tekniske beregning viser, at basisbudgettet i Odder Kommune ligger 1,6 mio. kr. under kommunens del af de samlede serviceammen. Se den mere specifikke udregning af dette i afsnit 7, der omhandler det sanktionsbelagte udgiftsloft på serviceudgifterne.

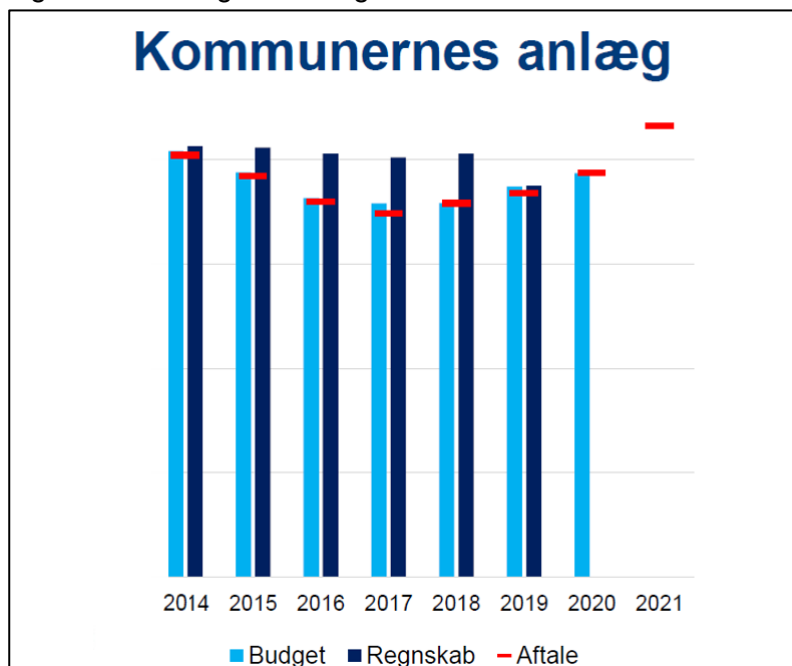
3 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af, at kommunerne under ét overholder den aftalte serviceudgiftsramme for 2021. For Odder Kommune svarer dette til, at 11,8 mio. kr. af bloktilskuddet er betinget af en samlet overholdes af servicerammen fra landets kommuner. En eventuel sanktion for budgetlægningen for 2021 er delt i en individuel del (60 pct. af det betingede bloktilskud), som betales af de kommuner, som har overskredet det oprindelige budget samt en kollektiv del (40 pct. af det betingede bloktilskud), der fordeles på alle kommuner.

Anlægsrammen for 2021 for samtlige kommuner

Anlægsrammen er et udtryk for de samlede anlægsudgifter, som kommunerne må have. Anlægsrammen omfatter samtlige bruttoanlægsudgifter herunder køb af jord og byggemodningsudgifter.

Der er i økonomiaftalen mellem KL og regeringen forudsat, at de kommunale anlægsinvesteringer udgør 21,6 mia. kr. i 2021. Der er tale om en væsentlig forhøjelse af denne i forhold til 2020, hvor anlægsrammen var på 19,1 mia. kr., dvs. en forhøjelse på 2,5 mia. kr. Ud af dette er det aftalt, at de 1,2 mia. kr. ikke er finansierede i aftalen. Det betyder, at kommunerne skal bruge nogle af de penge, der ligger i kommunekasserne, for at kunne udfylde den fulde anlægsramme.

Figur 2: Udviklingen i anlægsrammen se seneste år

Som på driftsområdet er anlægsrammen fastsat kollektivt for alle kommuner, så den enkelte kommune er ikke bundet af et bestemt anlægsloft. Man kan få et billede af, hvor stort et anlægsbudget Odder Kommune kan have, ved at fordele rammen efter befolkningstallet. Her har Odder Kommune 0,393% af landstallet, og dermed kan kommunens andel af anlægsniveauet i 2021 beregnes til $0,393\% \cdot 21,6 \text{ mia. kr.} = 84,9 \text{ mio. kr.}$

Hvis dette beløb sammenlignes med måltallet i den økonomiske politik i Odder om at have et råderum på 50 mio. kr. til skattefinansieret anlæg, skal der til de 50 mio. kr. tillægges udgifter til bygge- og modninger, der finansieres via grundsalg. Se mere om dette i afsnit 9, der uddyber anlægsbudgettet.

1 mia. kr. af anlægsrammen på 21,6 mia. kr. i 2021 er betinget af, at kommunerne under ét overholder den aftalte anlægsramme i budgetlægningen. For Odder Kommune svarer dette til 3,9 mio. kr.

Skat

Der er i aftalen i år mulighed for i følgende specifikke situationer at hæve eller sænke skatten:

Skatteforhøjelser:

- Kommuner, der har tabt på udligningsreformen, har mulighed for at øge udskrivningsprocenten i 2021 og efterfølgende år op til det indfasede tab.

Tilskud til skattenedsættelser:

- Kommuner med høj udskrivningsprocent (dvs. over 26,3%) kan sænke denne med fuldt og permanent tilskud.
- Der kan ansøges om tilskud til at nedsætte skatten i 2021. Tilskuddet udfases over fem år og udgør 90 pct. af indtægtstabt de første to budgetår, herefter 85 pct., 80 pct. og 75 pct. de efterfølgende år. Dette er inden for en samlet pulje på ca. 50 mio. kr. Ved overtegning prioriteres kommuner med høj skatteprocent.

Hvis der for 2020 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét mere end det ovenfor tillade, vil der ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Den enkelte kommune, der vælger at sætte skatten op uden at der samlet set er andre, der vælger at sætte skatten tilsvarende ned vil blive ramt af en økonomisk sanktion, som i de foregående år. Se evt. nærmere om de konkrete sanktioner i afsnit 10 omkring skatteprognosen.

Lånepuljer

Økonomaftalen mellem KL og regeringen indeholder tre lånepuljer:

- Lånepulje på 250 mio. kr. målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale.
- Lånepulje på 400 mio. kr. til større strukturelle investeringer på de borgernære områder.
- Lånepulje på 200 mio. kr. til øvrige anlægsinvesteringer

Det fremgår af budgetaftalen i Odder Kommune for 2019, at der ikke optages lån i perioden 2020 – 2022. På denne baggrund er der ikke ansøgt om lånedispensation i 2021.

Odder Kommune afholder hvert år udgifter for mellem 1,5 og 4 mio. kr., hvortil der er automatisk låneadgang. De låneberettigede udgifter omfatter energibesparende foranstaltninger og indefrosne ejendomsskatter til pensionister. Hertil kommer de indefrosne skatter på grundværdier, som der også kan lånes til. Sidstnævnte er væsentligt stigende i budgetoverslagsårene pga. forlængelsen af indefrysningen af ejendomsskatterne, jf. afsnit 11 om skat af grundværdier.

Den samlede låneramme kan anvendes til egen låneoptagelse eller til ydelse af kommunegarantier til ikke låneberettigede formål. Der er ikke budgetlagt med låneoptagelse på grundlag af overstående udgifter, hvorfor denne låneramme kan anvendes til ydelse af kommunegarantier til ikke låneberettigede formål i perioden 2021 – 2024.

Merudgifter som følge af Covid-19

En væsentlig del af årets økonomaftalen handlede om kompensation til kommunerne for merudgifter som følge af Covid-19. Der gives en midtvejsregulering for 2020 til dækning af de udgifter, som kommunerne har haft på driften. Dette vil blive beskrevet nærmere i en særskilt sag til Byrådet inden 2. budgetopfølgning for 2020.

Som udgangspunkt rækker aftale omkring Covid-19-situationen ikke ind i Budget 2021, men der bliver opfølgende forhandlinger i løbet af efteråret 2020 afhængigt af, hvordan situationen omkring Covid-19 udvikler sig.

De affødte virkninger af Covid-19-situationen er dog tydelige i forhold til KL's forventninger til udviklingen i overførselsudgifter til både forsikrede og ikke-forsikrede ledige fra 2020 til 2021 og i midtvejsreguleringen på beskæftigelsestilskuddet i 2020.

5. Totalbudget 2021-2024 – specifikation til hovedoversigten

Tabel 4 viser en specifikation til hovedoversigten og viser de enkelte udgifts- og indtægtstyper i perioden 2021 – 2024.

Det er i tabel 4 forudsat, at hele råderummet anvendes til anlæg. Hvis ikke dette sker, vil restbeløbet indgå i en styrkelse af kassebeholdningen det enkelte år.

Tabel 4: Totalbudget i 1.000 kr.	B2021	BO2022	BO2023	BO2024
A Finansiering				
Personskatter 25,1 procent	-990.726	-1.016.063	-1.043.264	-1.070.996
Bidrag til topskat 0,20 %	539	549	562	575
Selskabsskatter	-8.380	-8.354	-8.312	-8.270
Dødsboskat	-1.163	-400	-400	-400
Grundskyld 30,32 promille	-151.352	-155.893	-160.570	-165.387
Grundskyld - produktionsjord 7,2 promille	-8.787	-8.787	-8.787	-8.787
Skatter i alt	-1.159.868	-1.188.948	-1.220.771	-1.253.265
Bloktilskud, incl. betinget tilskud	-359.424	-349.496	-366.703	-373.327
Udligning i alt	47.340	45.389	47.787	45.322
Finansieringstilskud	-5.904	-5.904	-5.904	-5.904
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-2.184	-2.228	-2.272	-2.320
Tilskud til et generelt løft af ældreplejen	-3.552	-3.618	-3.690	-3.768
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-4.752	-4.849	-4.946	-5.049
Tilskud til en værdig ældrepleje	-4.980	-5.080	-5.181	-5.290
Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet	-480	-490	-499	-510
Tilskud til kommuner med mindre øer	-3.336	-3.336	-3.336	-3.336
Tilbageførsel af bidrag vedrørende overgangsordning	-912	-684	-456	-228
Bagudrettet kompensation vedr. uddannelsesstatistikken	-312	-312	0	0
Efterregulering af tilskud/udligning ved selvbudgettering i 2018	2.962			
Bidrag til regional udvikling 113 kr. pr. indbygger	2.599	2.664	2.747	2.836
Tilskud og udligning i alt	-332.935	-327.944	-342.453	-351.574
A i alt finansiering	-1.492.803	-1.516.892	-1.563.224	-1.604.839
B Driftsudgifter				
Serviceudgifter				
Budget 2020 i 2021 pris- og lønniveau	1.054.095	1.054.095	1.054.095	1.054.095
0,75 % budgetreduktion (indtil videre taget ud)	0	0	0	0
Demografisk udgiftspris	5.012	11.323	20.813	28.883
Budgetaftale 2018	-3.414	-3.414	-3.414	-3.414
Budgetaftale 2019	-1.487	-1.487	-1.487	-1.487
Budgetaftale 2020	-5.746	-5.492	-5.319	-6.345
Øvrige ændringer	6.538	6.538	5.919	6.251
Lovændringer	-3.396	-3.196	-3.355	-3.355
Serviceudgifter i alt	1.051.603	1.058.368	1.067.252	1.074.628
Indkomstoverførsler og forsikrede ledige	369.605	373.289	376.551	379.124
B i alt driftsudgifter	1.421.209	1.431.657	1.443.803	1.453.752
Renter				
Renter af likvide aktiver	-300	-300	-300	-300
Rente af langfristede tilgodehavender	-45	-38	-38	-38
Renteudgifter på langfristet gæld	1.838	1.473	1.525	1.391
Renteudgifter på ældreboliglån	339	327	315	312
Garatiprovision	-800	-800	-800	-800
Renter i alt	1.032	662	701	565
Pris- og lønstigninger i budgetoverslagsårene		22.260	45.007	68.689
DRIFTSRESULTAT	-70.563	-62.313	-73.713	-81.833
C Afdrag på lån og finansforskydninger				
Afdrag på lån	22.034	22.044	22.584	22.820
Afdrag på ældreboliglån	4.058	4.074	4.090	4.092
Afdrag på langfristede tilgodehavender	-225	-225	-225	-225
Frigivelse af deponerede midler fra salg af HNM	-273	-273	-273	-273
Opsparede driftsmidler (modpost til post på driftsbudget)	-5.600	-5.600	-5.600	-5.600
C Afdrag på lån og finansforskydninger	19.994	20.020	20.576	20.814
D Jordforsyning (anlægsudgifter og indtægter)				
Byggemodning	27.945	18.810	14.110	11.060
Salg af grunde	-27.945	-18.810	-14.110	-11.060
D Jordforsyning i alt	0	0	0	0
RESULTAT FØR SKATTEFINANSIERET ANLÆG	-50.568	-42.293	-53.136	-61.019
E Anlægsudgifter - skattefinansieret	44.568	42.293	53.136	61.019
Påvirkning af kassebeholdningen:				
Styrkelse af kassebeholdningen i budgetoplæg til 1. behandling	6.000	0	0	0
RESULTAT - = styrkelse / + = forbrug	6.000	0	0	0

UDDYBNING AF UDGIFTERNE

6. Basisbudgetoplæg for serviceudgifterne i 2021

Basisbudgetrammen for serviceudgifterne i 2021 fastlægges på grundlag af:

1. Fremskrivning af budget 2020 til 2021 pris- og lønniveau.
2. Demografiske udgiftsændringer på grundlag af det aktuelle befolkningstal og befolkningsprognosen fra foråret 2020 og det faktiske befolkningstal pr. 1.1.2020. Den samlede virkningen af demografiberegningen er opgjort til 5.012.000 kr.
3. Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 8. juni 2020, at de i budgetaftalen for 2020 aftalte hverdagseffektiviseringer på 0,75 pct. fra 2020 og frem, ikke indregnes i basisbudgettet for serviceudgifterne.
4. Øvrige økonomiske konsekvenser af budgetaftalerne for 2018 og 2019 og 2020 indarbejdes i budget 2021. Der udgår en række engangsudgifter optaget på driftsbudgettet i 2020.
5. Byrådsbeslutninger efter vedtagelsen af budget 2020, der påvirker de fremtidige serviceudgifter, er indarbejdet, herunder de varige afvigelser, der er beskrevet i økonomioversigt 1-2020.
6. Lovændringer som påvirker udgiftsniveauet indarbejdes.
7. I lighed med tidligere år, afsættes en pulje på 5,7 mio. kr. til imødegåelse af merforbrug ved forbrug af overførte driftsmidler fra tidligere regnskabsår. Modposten til denne pulje er afsat på finansforskydninger, og påvirker således ikke det samlede budget.

Basisbudgettet for serviceudgifterne er godkendt af Økonomi- og Erhvervsudvalget den 8. juni 2020. Efter Økonomi- og Erhvervsudvalgets fastlæggelse af basisbudgetrammen er indregnet de økonomiske konsekvenser af økonomiaftalen mellem KL og Regeringen og udgiftsændringer i forbindelse med ny og ændret lovgivning. Ligeledes er "Bidrag til minimumsnormeringer i dagtilbud" på 1,880 mio. kr. i 2021, udgået af basisbudgettet efter Økonomi- og Erhvervsudvalgets behandling i juni. Dette skyldes, at Social- og Indenrigsministeriet har meddelt, at dette tilskud tilgår særskilt til kommunerne og dermed ikke er en del af kommunernes grundbudgetter.

Forvaltningens forslag til basisbudgetramme indeholder en realvækst fra 2020 til 2021 på 903.000 kr., svarende til 0,09%, hvis man ser bort fra lovændringer, og en realvækstnedgang på 2,691 mio. kr. svarende til -0,3 %, hvis man medtager lovændringer.

Realvækstberegningen og forslag til basisbudgettet for serviceudgifterne i 2021 fremgår af tabel 5. De følgende sider indeholder en detaljeret gennemgang af de enkelte ændring fra budget 2020 til basisbudgetforslag 2021.

Tabel 5: Realvækst i serviceudgifterne i 2021

	Basisbudget	Realvækst (i 1.000 kr.)	Realvækst (i procent)
Serviceudgifter i 2020 i 2021 pris- og lønniveau	1.054.095		
Demografisk udgiftspres	5.012	5.012	
Budgetaftale 2018, 2019 og 2020	-10.647	-10.647	
Byrådsbeslutninger efter budgetvedtagelse	6.500	6.500	
Øvrige ændringer	38	38	
I alt, basisbudget excl. lovændringer	1.054.998	903	+0,09%
Lovændringer	-3.595	-3.595	
I alt – basisbudgetoplæg	1.051.404	-2.691	-0,26%

Specifikation af udgiftsændringerne fremgår af de følgende sider.

Tabel 6 viser udviklingen i serviceudgifterne i perioden 2016 – 2021 opdelt på 18 udgiftsområder.

Tabel 6: Udviklingen i serviceudgifter i Odder Kommune fordelt på udgiftsområder

(i 1.000 kr., i løbende priser)	R2015	R2016	R2017	R2018	R2019	B2020	BF2021
Ældreområdet	201.868	198.684	201.370	207.071	217.794	222.148	232.185
Folkeskoler	196.007	196.196	198.687	208.163	210.809	211.690	210.210
Administration	114.238	110.360	109.493	109.600	124.008	129.184	131.146
Voksne handicappede	91.258	88.077	87.594	97.294	101.866	101.903	102.558
Sundhed	87.775	85.942	86.774	96.218	92.145	100.689	101.484
Børnepasning	83.054	81.881	77.120	78.509	80.606	80.188	81.369
Familie & Forebyggelsesområdet	72.084	82.726	85.844	87.743	88.986	76.579	77.004
Veje og grønne områder	33.335	32.983	32.836	35.526	44.798	37.856	38.196
Fritid, bibliotek og kultur	27.036	27.615	30.023	26.115	28.492	29.730	29.810
Kollektiv trafik og havne	6.560	8.968	8.456	8.772	9.338	10.606	10.381
Byråd	5.941	4.847	5.402	6.382	7.001	6.377	6.469
Arbejdsmarked	5.043	4.126	3.774	4.134	4.290	5.871	6.424
Økonomi og konsolidering	-	-	-	-	-	8.586	12.172
Redningsberedskab	3.766	5.402	3.991	3.955	4.031	4.268	4.333
Udlejning og bygningsvedligehold	4.912	3.023	3.808	3.643	3.206	5.363	4.046
Miljø	5.897	4.730	-1.186	3.046	2.599	4.529	3.053
Erhvervsfremme og turisme	2.412	2.969	3.062	3.083	3.507	3.745	3.734
Vækst og udvikling	794	844	977	2.545	738	1.388	1.403
I alt regnskab	941.980	939.373	938.025	981.800	1.024.212		
Budget oprindeligt	929.700	953.685	958.709	973.504	1.005.840	1.040.699	1.055.976
Lov & Cirkulæreprogram							-4.375
Budget - efter økonomiaftale							1.051.601
Afvigelse regnskab/budget	12.280	-14.312	-20.684	8.296	18.372		
Afvigelse i procent	1,3%	-1,5%	-2,2%	0,9%	1,8%		

Midlerne i Lov & Cirkulæreprogrammet i 2020 er kommet efterfølgende Økonomi- og Erhvervsudvalgets godkendelse af basisbudgettet og fordeles ud på udgiftsområderne efter budgetvedtagelsen

Under udgiftsområdet "Økonomi og konsolidering" i tabel 6 ligger i 2021:

- 6 mio. kr., der foråret 2020 blev givet i tillægsbevilling til området for vanskeligt stillede børn
- 500.000 kr., der blev lagt ind i basisbudgettet af Økonomi- og Erhvervsudvalget 8. juni 2020 til forhandlinger vedrørende forhåndsaftaler
- 5,6 mio. kr., der ligger i budgettet til imødegåelse af overførselsadgangen fra år til år.

Serviceudgifterne udgør netto 1.051,601 mio. kr. i 2021. Fordelingen på udvalgene fremgår af tabel 7. Ved budgetvedtagelsen tildeles hvert udvalg en nettobevilling, svarende til nettoserviceudgifterne for de opgaver, som det enkelte udvalg varetager. Efter budgetvedtagelsen er kompetence og ansvar for bevillingens anvendelse og overholdelse overgivet til udvalgene.

Tabel 7: Bevillingsoversigt

Serviceudgifter (i 1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto
Miljø-, Teknik- og Klimaudvalget	70.062	13.252	56.810
Arbejdsmarkedsudvalget	7.588	1.164	6.424
Børne-, Uddannelses- og Kulturudvalget	451.894	45.784	406.111
Sundheds-, Social- og Forebyggelsesudvalget	470.269	46.160	424.110
Økonomi- og Erhvervsudvalget	169.820	11.673	158.147

Tabel 8 viser, hvorledes serviceudgifterne er fastlagt i basisbudgettet for 2021.

Bemærkninger til de enkelte budgetændringer (punkt 1 – 21.1 i tabellen) er beskrevet på de efterfølgende sider (- = mindreudgift).

Tabel 8: Udvikling i serviceudgifterne fra 2020 til 2021

(i 1.000 kr.)		"_" er mindreudgifter	
Serviceudgiftsbudget for 2020			1.040.699
Pris- og lønstigninger fra 2020 til 2021			26.034
PL - efter økonomiaftalen			-12.637
Budget 2020 i 2021 pris- og lønniveau			1.054.095
Demografisk udgiftspres 2020 og 2021			
1	Demografisk udgiftspres 2021	4.456	
2	Demografisk udgiftspres i 2020 udlægges til serviceområderne i h.t. økonomioversigt nr. 1-2020	5.004	
3	Central afsat pulje til demografisk udgiftspres i 2020 udgår	-4.448	5.012
Budgetaftale 2018:			
4	30 nye ældreboliger tages i brug 1.7.2020 - Budgettet løftes til helårligt	1.195	
5	Stigning i antallet af specialklasselever - investeringspulje nulstilles i 2021	-4.380	
6	Understøtning af frivillig mentorindsats for unge i Odder - udgift nedsættes fra 450.000 til 225.000 i 2019 og udgår fra 2021	-229	-3.414
Budgetaftale 2019:			
7	Investeringer på Jobcenterområdet nedsættes i 2021	-471	
8	Det specialiserede socialområde, indsats forventes at nedbringe udgiftsstigningen	-1.016	-1.487
Budgetaftale 2020:			
9	Borgerrådgiver	57	
10	Brandsikkerhed og brandhaner	-1.015	
Engangsudgifter i budget 2020 udgår af budget 2021:			
11	Gylling Mølle sikring af møllen	-247	
12	Grøn og bæredygtig udvikling	-1.522	
13	Pulje til styrkelse af kassebeholdningen - udgår af Budget 2021	-3.019	-5.746
Byrådsvedtagelser efter budgetvedtagelse 2020			
14	Bidrag til minimumsnormeringer dagtilbud - finanslovs midler 2020	0	
15	Pulje til vanskeligt stillede unge	6.000	
15.1	Pulje til forhandlinger vedr. forhåndsftaler (ØKE 8. juni 2020)	500	6.500
Øvrige ændringer			
16	Flygtninge - BUK 16.01.2017: Tillæg til Tandplejen udgår fra 2021	-406	
17	Tjenestemandspensioner og indbetalinger til pensionsforsikring af tjenestemænd	581	
18	Energibesparende foranstaltninger - Vestskolen afd. Vestermarken	-136	38
Lovændringer			
19	FGU - kompenseres over bloktilskuddet	575	
20	Kræftplan IV	45	
21	Lov- og cirkulæreprogram (udgifter der kompenseres over bloktilskuddet, fra tidligere år)	360	
21.1	Lov- og cirkulæreprogram (udgifter der kompenseres over bloktilskuddet, fra budget 2021)	-4.375	-3.396
Hverdageffektiviseringer			
22	Hverdageffektiviseringer 0,75% i år 2021-2024	0	0
Serviceudgifter i 2021			1.051.603

Note til punkt 21.1: Lov- og cirkulæreprogrammet til Budget 2021 er ikke indarbejdet i forvaltningens administrative budgetoplæg, dvs. i driftsbemærkninger m.m. Dette indarbejdes, når budgettet er endeligt vedtaget.

Nedenstående er bemærkninger til punkterne 1 – 21 i tabel 10.

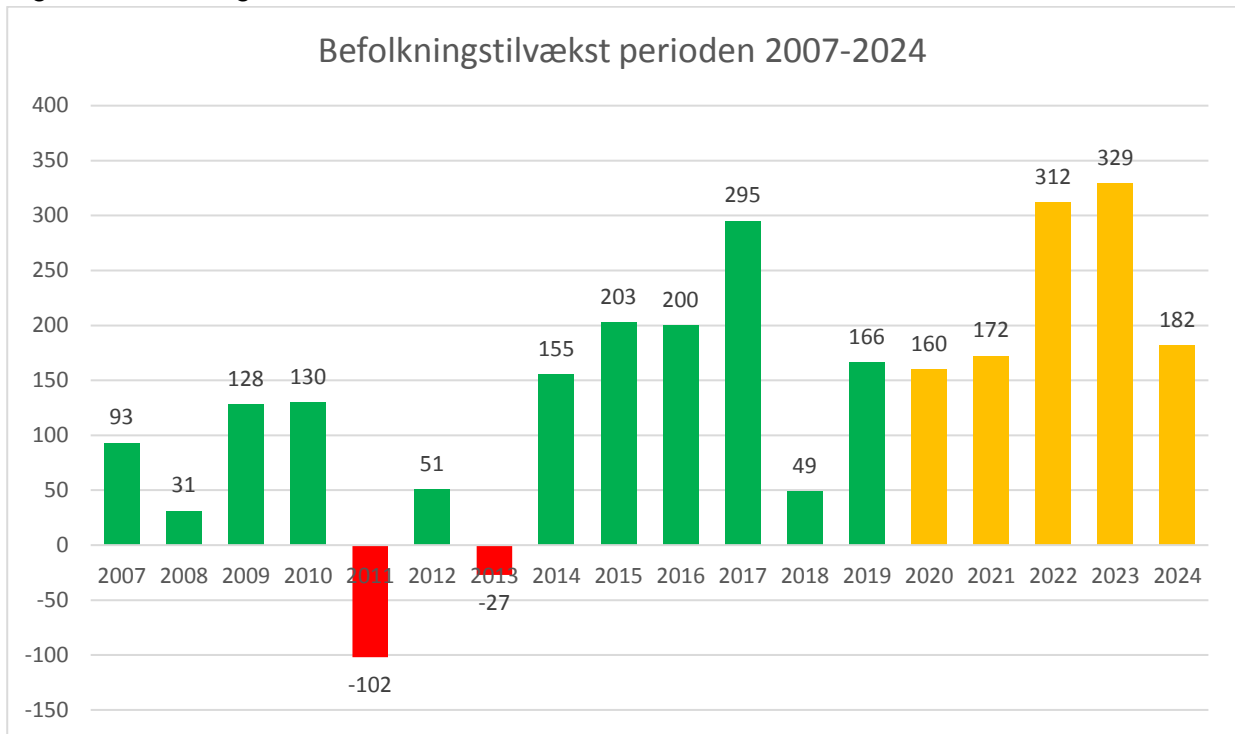
Udgangspunktet for beregningen af basisbudgettet udgør efter pris- og lønfremskrivningen 1.054,1 mio. kr. Pris- og lønstigningerne udgør 1,3% svarende til svarende til 13,4 mio. kr.

1) Demografisk udgiftspres i 2021: 4.456.000 kr.

Odder Kommune har siden 2011 haft en gennemsnitlig befolkningstilvækst på 99 indbyggere om året. Den seneste prognose fra foråret 2020 over befolkningsudviklingen indeholder en tilvækst i budgetperioden 2020 – 2024 på gennemsnitlig 231 om året.

Figur 3 viser den faktiske befolkningstilvækst i perioden 2007 – 2019 (grønne og røde søjler) og den forventede tilvækst i prognoseperioden 2020 – 2024 (gule søjler).

Figur 3: Befolkningstilvækst 2007 - 2024

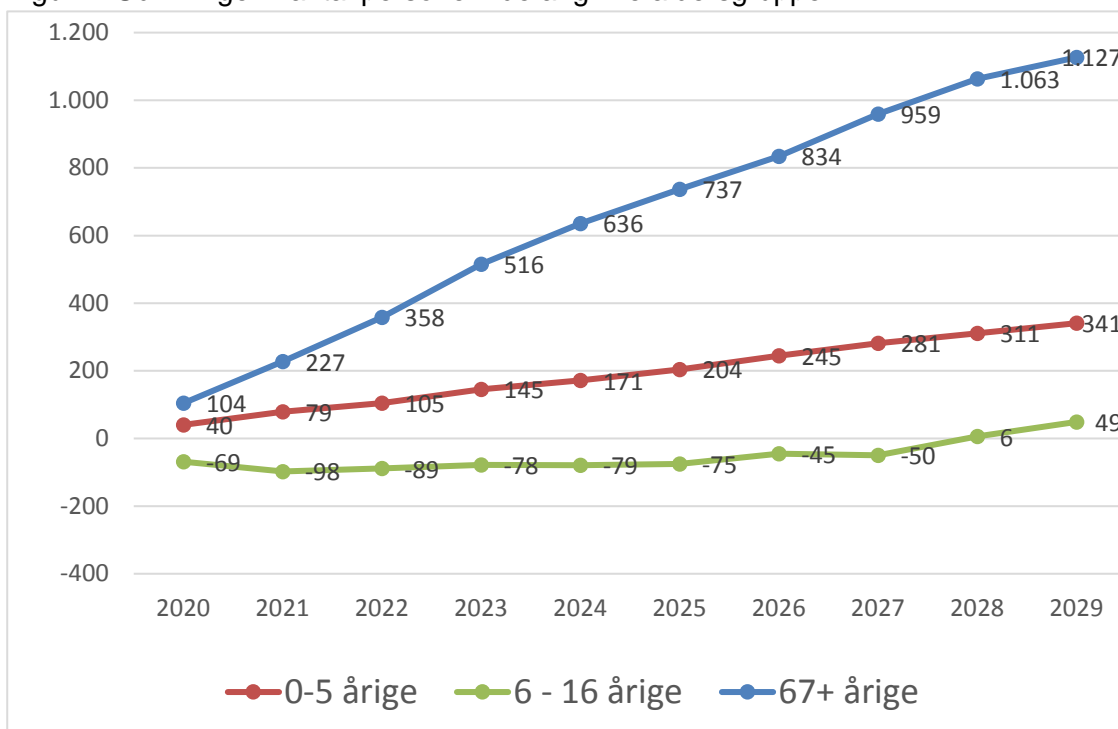

Befolkningstilvæksten fra januar 2020 til juli 2020 har været 29 indbyggere.

Fra 1.1.2020 til 1.1.2024 forventes en stigning i antallet af 0-5 årige på 171, for de skolesøgende børn forventes et fald på 79, medens antallet af 67+ årige stiger med 636.

Der er således stigende udgifter til dagpasning, ældre og sundhed, medens udgifterne til folkeskolen falder. Først i 2028 forventes en stigning i antallet af skolesøgende børn.

Figur 4: Udviklingen i antal personer i de angivne aldersgrupper

Det demografiske udgiftspres kan på grundlag af befolkningsprognosen beregnes til 4,5 mio. kr. i 2021, stigende til 28,3 mio. kr. i 2024.

Den demografiske udgiftsændring beregnes på grundlag af de variable enhedsudgifter, som de er fastlagt i budget 2020, således at det fastlagte serviceniveau fastholdes i 2021.

De demografiske udgiftsændringer fremgår af tabel 9:

Tabel 9: Demografisk udgiftspres efter befolkningsprognosen (i 1.000 kr.)

	2021	2022	2023	2024
- = mindredgift	1.000 kr. akkumuleret			
Folkeskolen	-1.099	-983	-779	-1.245
Børnepasning 0-2 årige	479	935	1.759	2.752
Børnepasning 3-5 årige	1.206	2.139	2.801	3.321
SFO'er	-122	79	422	807
Børnetandplejen	-7	-45	20	101
Sundhed (betaling til regioner mm)	1.293	3.158	4.815	6.019
Ældre	2.705	5.485	11.214	16.573
I alt i 1.000 kr. i 2021 pris- og lønniveau	4.457	10.767	20.258	28.327

Der er ved beregningen af det demografiske udgiftspres anvendt følgende enhedspriser:

- 0-2 årige dagpasning. Anvendt dækningsgrad på 49 %..... 88.207 kr.
- 3-5 årige børnehaver. Anvendt dækningsgrad på 81 %..... 50.653 kr.
- 6-9 årige SFO'er. Anvendt dækningsgrad 83%..... 9.800 kr.
- Børnetandplejen 1.625 kr.
- 6-9 årige i folkeskolens indskoling 31.830 kr.
- 10 -12 årige i folkeskolens mellemtrin..... 35.619 kr.
- 13 -16 årige i folkeskolens udskoling 40.316 kr.
- 10. klasse 35.934 kr.
- Under 65 år, ældreområdet 1.197 kr.
- 65 – 69 årige, ældreområdet 6.201 kr.
- 70 – 74 årige, ældreområdet 11.104 kr.
- 75 – 79 årige, ældreområdet 13.835 kr.
- 80 – 84 årige, ældreområdet 33.200 kr.
- 85 – 89 årige, ældreområdet 68.994 kr.
- 90 – 94 årige, ældreområdet 136.479 kr.
- 95+ årige, ældreområdet 172.085 kr.
- 0 – 14 årige, sundhed..... 2.749 kr.
- 15 – 24 årige, sundhed..... 1.900 kr.
- 25 – 44 årige, sundhed..... 2.256 kr.
- 45 – 64 årige, sundhed..... 2.180 kr.
- 65+ årige, sundhed..... 9.696 kr.

I forbindelse med budgetlægning 2013 blev det besluttet, at det demografiske udgiftspres på ældreområdet beregnes på grundlag af 70 % af de variable udgifter, mod tidligere 100 % begrundet i den rehabiliterende indsats.

Endvidere er demografiberegningen på ældreområdet ændret fra 2014 og igen fra 2017, således der tages højde for en stigende levealder, behovet for ældrepleje indtræffer i en højere alder end tidligere og anvendelse af omsorgsteknologi.

I lighed med budget 2018 til 2020, afsættes demografimidlerne i en pulje under Økonomi- og Erhvervsudvalget. En eventuel udmøntning af puljen drøftes i forbindelse med økonomioversigt nr. 1 i april 2021.

2) - 3) Fordeling af central demografipulje i budget 2020

Det fremgår af økonomioversigt nr. 1-2020, at stigningen i antallet af ældre fra 2019 til 2020 udløser et demografisk udgiftspres på 5.1 mio. kr.

Fordeling af demografipuljen for 2020:

Ældreområdet – 132 flere ældre videreføres i 2021	5.004.000 kr.
Demografipulje afsat i budget 2019.....	-4.448.000 kr.
I alt merudgift.....	556.000 kr.

4) 30 nye ældreboliger: 1.195.000 kr.

Det forventes, at de 30 nye ældreboliger ved Stenslund tages i brug medio 2020.

De årlige merdriftsudgifter udgør 2.391.000 kr. Den indarbejdede korrektion bringer budgettet op til helårsbasis.

I beregningen af de afledte driftsudgifter er udgangspunktet den hjælp som borgere, der er visiteret til plejebolig, modtager inden de flytter i plejebolig. Omfanget af hjælp til borgerne svinger meget. Eksempelvis kan der være demente, som ikke modtager ret meget hjælp, da rammerne ikke kan tilgodese behovet for døgn-bemanding eller de har en ægtefælle som varetager hjælpen. Derfor er den hjælp disse borgere får i hjemmet ikke tilstrækkelig, selvom der er flere besøg dagligt.

I gennemsnit er udgiften for borgere i eget hjem pr. dag 1.100 kr., hvilket giver en årlig udgift i gennemsnit for de borgere, som er visiteret til plejehjem, på ca. 400.000 kr. Udregningen er et estimeret gennemsnit baseret på tal fra 2017.

Ved at sammenligne den gennemsnitslige årlige udgift i eget hjem med udgiften til en plejebolig (fast døgnstakst og øvrige udgifter), er den gennemsnitlige merdriftsudgift 75.000 kr. pr. beboer.

Dette giver for 30 plejeboliger en driftsudgift på: 2,25 mio. kr. i 2017-prisniveau.

I beregningen af driftsudgiften for plejebolig er der medtaget indirekte og direkte udgifter. Herunder løn til plejepersonale, ledelse, elever og administration (centralt og decentralt), samt fælles servicepersonale, biler, fællesudgifter, udgift til centrale puljer og tilsyn.

5) Specialklasselever: -4.380.000 kr.

I budgetaftalen for 2018 blev der afsat 9,1 mio. kr. (2021 prisniveau) til finansiering af stigningen i antallet af specialklasselever, samt til øget indsats for at styrke de inkluderende læringsmiljøer og tidlige indsatser på almenområdet i dagtilbud og skoler.

Det forventes, at investeringsstrategien efter tre år vil medføre, at udgiftspreset fjernes, og udgiftsniveauet herefter er på samme niveau som i 2017.

På baggrund af budgetaftalen for 2018, nedsættes de tillagte 8,9 mio. kr. med 2,1 mio. kr. i 2019, 2,6 mio. kr. i 2020 og de resterende 4,4 mio. kr. bortfalder fra 2021.

Budget til rådighed specialklasselever i perioden 2018-2020 i 2021 prisniveau:

2018	9,1 mio. kr.
2019	7,0 mio. kr.
<u>2020</u>	<u>4,4 mio. kr.</u>
<u>I alt</u>	<u>20,5 mio. kr.</u>

6) Understøtning af frivillig mentorindsats – bortfalder fra 2021: -229.000 kr.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2018 vedtog byrådet, at der skulle afsættes 450.000 kr. til understøtning af den frivillige mentorindsats for de 15 – 30 årige. Tilbuddet var målrettet de unge, der havde vanskeligt ved at få en uddannelse eller arbejde. I 2019 og 2020 er puljen nedsat til 225.000 og fra 2021 bortfalder puljen.

7) Investeringer i Jobcenterområdet nedsættes iht. plan: -471.000 kr.

I henhold til investeringsstrategien på Jobcenterområdet nedsættes budgettet i 2021 med -471.000 kr.

8) Det specialiserede socialområde - anbringelser uden for Odder Kommune: -1.016.000 kr.

I forbindelse med budgetlægningen for 2019 kunne der konstateres en udgiftsstigning på det specialiserede socialområde på 15 mio. kr.

I budgetaftalen for 2019 blev der opstillet et mål om, at andelen af unge, der anbringes i botilbud uden for Odder Kommune, skal nedbringes.

Målet skal bidrage til en nedsættelse af udgiftsstigningen til 13 mio. kr. i 2019, 12 mio. kr. i 2020 og 11 mio. kr. fra 2021.

Udgiftsstigningen nedsættes således med 1 mio. kr. fra 12 til 11 mio. kr. i 2021.

9) Borgerrådgiver: 57.000 kr.

I budgetaftalen for 2020 blev der afsat midler til en borgerrådgiver – denne bevilling øges i 2021 med 57.000 kr. Med borgerrådgiverfunktionen vil borgerne kunne få hjælp til at forstå en afgørelse og rådgivning om, hvordan man klager over en afgørelse.

10) Brandsikkerhed og brandhaner: -1.015.000 kr.

I budgetaftalen for 2020 er der afsat 2,0 mio. kr. i 2020 faldende til 1,0 mio. kr. i 2021-2023 til en gennemgang af det nuværende brandsikkerhedsniveau, opgradering af brandsikkerheden og nedlæggelse af brandhaner, der ikke længere indgår i beredskabet.

11) - 13) Engangsbeløb i budgetaftalen for 2020: -4.788.000 kr.

Budgetaftalen for 2020 indeholder en række engangsbeløb, som ikke videreføres i 2021. Disse engangsbeløb omfatter:

Gylling Mølle - Sikring af møllen.....	-247.000 kr.
Grøn og bæredygtig udvikling	-1.522.000 kr.
Styrkelse af kassebeholdningen.....	-3.019.000 kr.
I alt.....	-4.788.000 kr.

14) Bidrag til minimumsnormeringer: 0 kr.

På finansloven for 2020 er der afsat midler til indfasning af minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet. Disse midler udgør for Odder Kommune i 2020 1.830.000 kr. og midlerne videreføres i 2021 med 1.880.000 kr. Efter behandlingen af basisbudgetrammen i Økonomi- og Erhvervsudvalget 8. juni 2020 er der kommet besked fra ministeriet om, at disse penge ikke skal indarbejdes i grundbudgettet, men modtages om et puljebeløb efterfølgende. Derfor er beløbet taget ud af basisbudgettet efterfølgende.

15) Pulje til vanskeligt stillede børn og unge: 6.000.000 kr.

I forbindelse med behandlingen af 1. budgetopfølgning for 2020 blev der konstateret et strukturelt underskud på området for vanskeligt stillede børn og unge på 6,0 mio. kr. Det blev besluttet, at udvide budgetrammen med 6,0 mio. kr. Puljen afsættes under Økonomi- & Erhvervsudvalget og frigives efter 1. budgetopfølgning for 2021.

15.1) Pulje til forhandling vedrørende forhåndsftaler: 500.000 kr.

Der er afsat en pulje under Økonomi- og Erhvervsudvalget på 500.000 kr. til dækning af forventede merudgifter i forbindelse med indgåelse af forhåndsftale.

16) Opnormering af tandplejen ifm. tilstrømningen af flygtninge udgår: -406.000 kr.

I forbindelse med arbejdet i flygtninge-taskercen blev det besluttet midlertidigt at opnormere tandplejen i perioden 2017-2020. Denne opnormering bortfalder fra 2021.

17) Tjenestemandspensioner og tjenestemandspensionsforsikring: 581.000 kr.*Tjenestemandspensionister:*

Det forventes, at 110 tjenestemandspensionister eller ægtefæller til afdøde tjenestemænd vil modtage tjenestemandspension fra Odder Kommune i 2021.

Udgifter til 110 tjenestemandspensionister i 2021	1.000 kr.
Tjenestemandspension i alt	16.270
Refusion fra forsikringselskab	-8.677
Kommunal udgift i 2021	7.593

Tjenestemænd:

Der er p.t. 14 tjenestemænd ansat hos Odder Kommune fordelt på:

Skoler og daginstitutioner.....	8
Fabos og Vejledning og Mestring.....	4
Rådhuset	2

Indbetalinger til pensionsselskab til delvis dækning af fremtidige tjenestemandspensioner	1.000 kr.
Lønsum	6.879
Indbetaling til forsikringselskab (25 % af lønnen)	1.767

Borgmesterspensioner:

Der udbetales pension til 2 tidligere borgmestere og 1 enke efter tidligere borgmestere. Udgiften i 2021 udgør 568.300 kr. og betales af Odder Kommune.

Budgetændring fra 2019 til 2020 på pensioner:

Pensionsudgifter i alt	1.000 kr.
Udgifter i alt i henhold til ovenstående i 2021	9.928
Budget 2020 i 2021 lønniveau	9.449
Kommunal merudgift i 2020 til pensioner	+479

18) Energibesparende foranstaltninger – Vestskolen afd. Vestermarken: -136.000 kr.

Der er gennemført energibesparende arbejder på Vestskolen afd. Vestermarken med udskiftning af belysning. Budgettet reduceres som følge af arbejdet med 136.000 kr.

19) Lovændringer, FGU: 575.000 kr.

Forberedende Grunduddannelse er for unge under 25 år, der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Uddannelsen skal erstatte en række af de nuværende forberedende tilbud: Produktionsskoleforløb, kombineret ungdomsuddannelse (KUU) og erhvervsgrunduddannelse (EGU), almen voksenuddannelse (AVU), forberedende voksenundervisning (FVU) og ordblindeundervisning for voksne (OBU). De nuværende forberedende tilbud benyttes af omkring 12.500 personer årligt på landsplan.

Kommunerne kompenseres på den måde, at de nye opgaver i forhold til finansiering af FGU tilbud og skoleydelse, fast kontaktperson, praktikpladsopsøgende indsats og afsøgningsforløb lægges ind og de nuværende opgaver i forhold til f.eks. finansiering af produktionsskole trækkes ud. I nedenstående er denne post benævnt ' bortfald af udgifter til eksisterende tilbud'.

Odder Kommunes serviceudgifter øges med 1.338.000 kr. i 2020 stigende til 1.886.800 kr. fra 2021. Udgiftsstigningen kompenseres via det statslige bloktilskud.

20) - 21) Øvrige lovændringer: 405.000 kr.

Lovændringerne er reguleringer til det lov- og cirkulæreprogram, der var en del af økonomiaftalen for 2020. Lovændringerne er oplyst i tabel 10:

Tabel 10: Ændringer i lov- og cirkulæreprogrammet fra tidligere år med virkning i 2021

1.000 kr.	2021
Vandråd og vådområder	-37
Bidrag til privatskoler	91
Obligatorisk Læringstilbud	43
Bedre fordeling af børn	-10
Forenklet beskæftigelsesindsats	-41
Kræftplan IV	45
Ansættelsesansvar for SOSU-assistentelever	311
Regulering FGU	57
Drift af IT-system ifm. ejendomsskat	-54
I alt	405

21.1) Lov- og cirkulæreprogram til Budget 2021: -4.574.000 kr.

Økonomaftalen mellem KL og regeringen indeholder kompensation for mer- og mindreudgifter i forbindelse med ny lovgivning eller lovændringer. De nævnte beløb i tabel 11 er i budgettet udlagt til de respektive fagudvalg.

Tabel 11: Ændringer i lov- og cirkulæreprogrammet til Budget 2021

1.000 kr.	2021
Obligatorisk kommunal vurdering af boringsnære beskyttelsesområder	47,3
Vederlagsfri tandpleje for socialt udsatte	230,2
Midlertidige børnetilskud	-22,3
Ændrede adgangsregler og styrket faglighed	-82,0
Obligatoriske sprogprøver	127,0
Psykologbehandlinger til kvinder på krisecentre	20,4
Indførelse af ret til overvågning og støtte til unge	230,2
Refusionsomlægning særligt dyre enkeltsager (SDE)*	-5.400,0
Enklere tilrettelæggelse af 1. opfølgningssamtale	-159,9
Planregistre	3,8
Indførelse af socialpension	60,9
Obligatorisk pensionsordning for overførselsindkomstmodtagere	13,6
Lov om midlertidig regulering af boligforholdene	-16,3
ESR (ejendomsstamregistret)	373,1
Diverse	199,2
I alt	-4.374,8

Negativt tal er mindreudgift, positivt tal er merudgift)

*Der er lavet en større lovændring i den centrale refusionsordning for de særligt dyre enkeltsager fra 2021, der indebærer, at flere sager kan blive omfattet af refusion og nogle med højere refusion end i dag.

Aftalen indebærer følgende ændringer:

- Beløbsgrænserne for hhv. 25 og 50 pct. refusion på voksenområdet nedsættes, så de følger grænserne på børne- og ungeområdet.
- Der indføres en højere refusion på 75 pct. ved 2.050.000 kr. på både børne- og ungeområdet og voksenområdet.
- Aldersgrænsen på 67 år for borgere, der inden det fyldte 67. år er omfattet af refusionsordningen, fjernes.
- Kravet om, at der skal være mindst fire søskende anbragt uden for hjemmet, førend udgifterne til anbringelse kan summeres til én refusionssag, fjernes.
- Udgifter til søskende kan summeres til én refusionssag, uanset om de er anbragt uden for hjemmet eller modtager forebyggende foranstaltninger i hjemmet.

Da lovændring finansieres kollektivt af kommunerne under ét, vil der være kommuner, der "vinder" på finansieringen af omlægningen og kommuner, der samlet set taber på omlægningen. Der er lavet en specifik udregning for de særligt dyre enkeltsager i Odder Kommune og deraf er det konkluderet, at Odder Kommune næppe vil kunne indhente de 7,4 mio. kr. i ekstra refusion, som der trækkes i finansiering til dette via lov- og cirkulæreprogrammet. Derfor er den forventede indtægt nedsat til 5,4 mio. kr. i Odder Kommune.

7. Servicerammen og forslag til ny drift

Den sanktionsbelagte serviceramme

Det sanktionsbelagte udgiftsloft for kommunernes serviceudgifter i 2021 er serviceudgifterne i 2020, tillagt pris- og lønudviklingen fra 2020 til 2021 og lovændringer og tillagt den aftalte nettoforhøjelse af den kommunale serviceudgiftsramme på 1,5 mia. kr., der indgår i økonomiaftalen mellem KL og regeringen. Den sanktionsbelagte serviceudgiftsramme udgør for hele landet 267,2 mia. kr. i 2021.

Budgetloven betyder, at såfremt kommunerne under ét overskrider den aftalte serviceudgiftsramme for 2020, foretages der en reduktion i bloktilskuddet til kommunerne svarende til overskridelsen.

Der vil ikke blive udmeldt en ramme for hver enkelt kommune, idet overholdelsen af den udmeldte sanktionsbelagte serviceudgiftsramme er en samlet opgave for kommunerne under ét. Odder Kommunes sanktionsbelagte serviceudgiftsramme kan teknisk set beregnes til 983,6 mio. kr. Basisbudgetoplægget indeholder sanktionsbelagte serviceudgifter for 980,1 mio. kr. Basisbudgetoplægget er således 3,5 mio. kr. lavere end serviceudgiftsrammen.

Når de sanktionsbelagte serviceudgifter er 71,3 mio. kr. mindre end de samlede serviceudgifter skyldes det, at følgende udgifter ikke indgår i den sanktionsbelagte serviceudgiftsramme:

- Udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsområdet (betalinger til regionen)
- Indtægter fra den særlige refusionsordning vedrørende særligt dyre enkeltsager inden for det specialiserede socialområde
- Nettoindtægter på ældreboliger
- Indbetalinger til Lønmodtagernes Feriemidler

Udregningen af den tekniske serviceramme for Odder Kommune ses i tabel 12.

Tabel 12: Sanktionsbelagte serviceudgifter og serviceramme

1.000 kr.	2021
Basisbudgetoplæg for serviceudgifterne	1.051.402
- Udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering (KMF)	-84.537
- Indtægter fra ældreboliger	4.516
- Indtægter fra særlig refusionsordning	10.633
- Indbetalinger til Lønmodtagernes Feriemidler	-1.892
Sanktionsbelagte serviceudgifter i basisbudget 2021	980.122
Sanktionsbelagt serviceramme beregnet af KL	977.947
Hertil kan lægges Odder Kommunes andel af serviceløft på 1,5 mia. kr.	5.685
I alt serviceramme (teknisk beregnet):	983.632
Forskel mellem basisbudget og ramme ("-" er luft op til servicerammen)	-3.510

Specifikt omkring driftsforslag til Budget 2021 – 2024:

Der er fremsendt i alt 10 forslag til ny drift til budgetlægningen for 2021 og frem. Disse er ikke indarbejdet i basisbudgettet.

Tabel 13: Forslag til anlægsudgifter i budgetoplægget til Budget 2021 - 2024

Mio. kr.	2021	2022	2023	2024
Forslag til ny drift til Budget 2021 - 2024	15,235	11,665	11,395	11,395

I det samlede budgetmateriale, der udsendes efter 1. behandlingen af budgettet i Økonomi- og Erhvervsudvalget er der en nærmere beskrivelse af de konkrete forslag til ny drift.

Hvis der lægges ny drift ind via de politiske forhandlinger om Budget 2021 – 2024 bør der være opmærksomhed i forhold til driftsrammen, der som nævnt ovenfor kun har "luft" på 3,5 mio. kr. i basisbudgettet. Hvis driften hæves mere end de 3,5 mio. kr. kræver det, at der reduceres i driften andre steder i budgettet, hvis service-rammen skal overholdes.

Som nævnt i afsnit 4 om økonomiaftalen mellem Regeringen og KL om Budget 2021 er der et løft på serviceudgifterne på 1,5 mia. kr. på landsplan. Dette løft er givet med en begrundelse om forventede udgiftsstigninger som følge af den demografiske udvikling, flere udgifter til det specialiserede socialområde og til den kommunale sundhedsindsats.

I Odder Kommunes basisbudget er der lagt midler ind i forhold til den demografiske udvikling, jf. afsnit 6, punkt 1. Der er tillige indlagt en årlig pulje på 6 mio. kr. til det specialiserede socialområde/børn, som besluttet i Byrådet i d. 4. maj 2020, jf. afsnit 6, punkt 15. Ét af forslagene til ny drift, der indgår i budgetlægningen for 2021, er en påpejning af et stigende udgiftspres på det specialiserede socialområde for voksne på, hvor driftsforslaget er på 6 mio. kr. pr. år.

Det tredje budgetområde, som økonomiaftalen adresserer, er som nævnt den kommunale sundhedsindsats. Budgettet til kommunal medfinansiering af sundhedsudgifterne er fremskrevet i basisbudgettet på baggrund af den demografiske udvikling, jf. afsnit 6, punkt 1. Det er meddelt gennem økonomiaftalen, at kommunernes medfinansiering af sundhedsudgifterne i regionerne (KMF) fortsat er fastfrosset på niveauet fra 2020. Demografifremskrivningen på sundhedsområdet på 1,3 mio. kr. (jf. afsnit 6, punkt 1) vil derfor kunne anvendes til et evt. stigende pres på den specialiserede genoptræning.

8. Indkomstoverførsler og forsikrede ledige

Udgifterne til indkomstoverførsler og forsikrede ledige er i 2021 budgetteret til 370,4 mio. Indkomstoverførslerne og udgifterne til de forsikrede ledige udgør ca. ¼ af de samlede driftsudgifter.

I Odder Kommunes budgetaftale for 2019 indgår en investering på Jobcenterområdet på 6,1 mio. kr. i 2019 og 2020 og faldende til 5,6 mio. kr. pr. år fra 2021. Investeringen skal styrke Jobcentrets indsat, så flere vender tilbage til det ordinære arbejdsmarked. Målsætningen er, at der i 2020 er 130 helårspersoner færre på offentlig forsørgelse og udgifterne til indkomstoverførsler nedbringes med 16 mio. kr. i 2020.

Målsætningen for investeringen i 2021 er en nedbringelse af udgifterne med 16,5 mio. kr.

På baggrund af den seneste prognose for 2020 forventes det, at målsætningen for budget 2020 isoleret set overholdes. Udgifterne til indkomstoverførsler stiger dog som følge af Corona, men

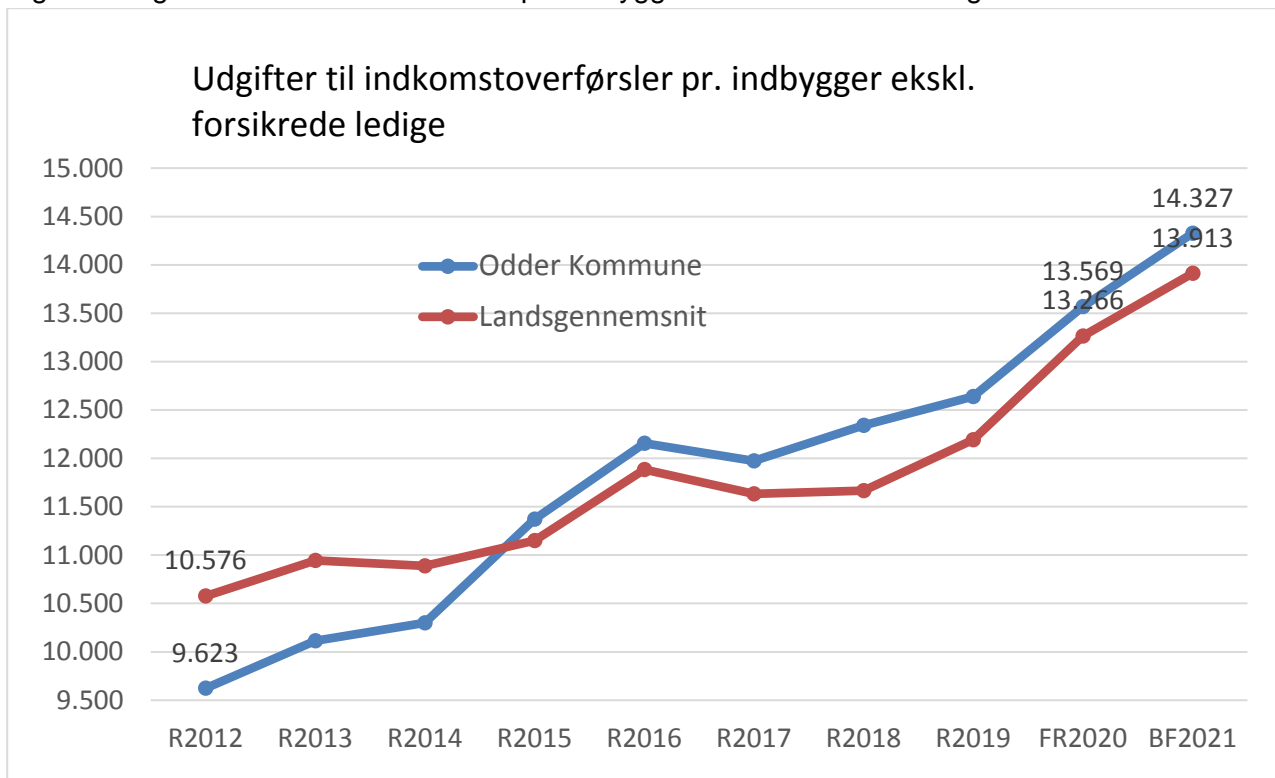
kommunerne kompenseres under ét i Økonomaftalen mellem KL og regeringen i form af en midtvejsregulering.

Udviklingen i udgifterne til indkomstoverførsler.

I Økonomaftalen mellem KL og regeringen finansieres den landsgennemsnitlige udgift til indkomstoverførsler. Kommunernes udgift til indkomstoverførsler skønnes at udgøre 81,0 mia. kr. i 2020 samt 15,4 mia. kr. til forsikrede ledige. Det forventede regnskabsresultat for 2020 forventes at udgøre 77,2 mia. kr. og 15,8 mia. kr. til forsikrede ledige på landsplan.

Figur 5 viser udviklingen i indkomstoverførsler pr. indbygger i Odder Kommune og hele landet (landsgennemsnit). Før 2015 var Odder Kommunes udgifter under landsgennemsnittet. Fra 2015 er udgifterne over landsgennemsnittet.

Figur 5: Udgifter til indkomstoverførsler pr. indbygger ekskl. forsikrede ledige

Forskellen mellem det landsgennemsnitlige niveau og Odder Kommunes budget for 2021 udgør 9,5 mio. kr.

Tabel 14 viser udgifterne til indkomstoverførsler og de forsikrede ledige opdelt på fagudvalg.

Tabel 14: Bevillingsoversigt for indkomstoverførsler og forsikrede ledige i 2021

1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto
Børne-, Uddannelses- og Kulturudvalget	9.802	-5.029	4.773
Sundheds-, Social og Forebyggelsesudvalget	27.060	-3.119	23.941
Arbejdsmarkedsudvalget	453.021	-111.381	341.640
I alt	489.884	-119.530	370.354

Tabel 15 viser udvikling i nettoudgifterne til indkomstoverførsler fra 2017 til budget 2021

Tabel 15: Nettoudgifter i indkomstoverførsler

1.000 kr.	R2017	R2018	R2019	B2020	B2021
Erhvervsgrunduddannelse, FGU	22	143	58	800	1.740
Introduktionsprogram m.v.	4.315	6.440	962	6.597	3.827
Personlige tillæg til pensionister	2.046	1.961	2.229	2.279	2.317
Førtidspension	82.613	85.301	89.512	94.871	103.800
Seniorpension	0	0	0	0	7.199
Sygedagpenge	28.318	29.111	30.554	27.420	31.000
Sociale formål	5.579	5.403	5.381	5.793	8.328
Kontant- og uddannelseshjælp	26.440	26.953	26.921	25.083	29.562
Boligydelser til pensionister	10.163	10.701	10.959	11.204	11.588
Boligsikring	8.086	8.198	8.070	8.506	8.924
Midlertidig arbejdsmarkedsydelse	9	0	-4	0	0
Revalidering	2.509	1.693	363	680	590
Løntilskud og ledighedsydelse	61.086	63.867	68.136	72.195	76.460
Ressourceforløb	19.611	21.037	21.729	24.159	23.299
Beskæftigelsesindsats/ordninger	14.267	16.355	20.137	19.028	18.800
Seniorjob	1.941	1.943	1.460	1.528	920
Forsikrede ledige	28.521	29.811	30.131	29.389	42.000
I alt regnskab/oprindeligt budget	295.525	308.917	316.597	329.533	370.354

R=Regnskab og B=Budget

De forsikrede ledige.

Kommunernes nettoudgifter til dagpenge er hidtil blevet finansieret af et beskæftigelsestilskud til hver enkelt kommune. Fra budget 2021 ophører beskæftigelsestilskuddet som en selvstændig finansiering, der i stedet for flyttes over i bloktilskuddet.

Odder Kommunes udgifter til forsikrede ledige er lavere end kommunerne i landsdelen, hvorfor Odder Kommune hidtil har haft "overskud" på dette område. Odder Kommune har således modtaget således et beskæftigelsestilskud fra staten, der overstiger de faktiske udgifter til dagpenge og beskæftigelsesindsats. I 2020 forventes et nettooverskud på 16,2 mio. kr.

Fra 2021 er beskæftigelsestilskuddet ophørt som led i udligningsreformen.

9. Anlægsrammen og forslag til anlægsinvesteringer

Generelt omkring anlægsudgifterne

Ifølge den vedtagne økonomiske politik er det vedtaget, at Odder Kommune som minimum skal have et årligt skattefinansieret råderum på 50 mio. kr. til anlæg og større vedligeholdelsesarbejder, svarende til ca. 2.200 kr. pr. indbygger.

Det skattefinansierede råderum indeholder ikke investeringer i jordforsyning, idet jordforsyningen finansieres over indtægter fra salg af jord og bygninger, og dermed antages at være i balance.

I budgetaftalen for 2020, er der i budgetoverslagsåret 2021 afsat 31,715 mio. kr. til seks anlægsprojekter. Disse anlægsprojekter fremgår af tabel 16.

Tabel 16: Anlægsprojekter i 2021 i budgetaftalen for 2020

1.000 kr.	Budgetoverslagsår 2021 i Budget 2020
Sti til Nordsminde	400
Klimatilpasningspulje	2.000
Trafiksikring af gennemfartsveje i 7 byer	1.200
Realisering af projekter ifm. udviklingsstrategi	3.000
Ny daginstitution, Bendixminde	10.000
Sundhedshus	15.115
I alt	31.715

Tabel 17 viser anlægsudgifterne pr. indbygger uden udgifter til byggemodning og køb af jord.

Tabel 17: Anlægsudgifter pr. indbygger

Anlægsudgifter ekskl. byggemodning Kr. pr. indbygger	Odder Kommune	Sammen- lignelige kommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Regnskab 2019	956	1.849	2.379	2.846
Budget 2020	1.245	2.083	2.596	2.961

Kilde: ECO-nøgletal

Specifikt omkring anlægsforslag til Budget 2021 – 2024:

Der er – som det fremgår af afsnit 4 - i økonomiaftalen mellem KL og regeringen forudsat, at de kommunale anlægsinvesteringer udgør 21,6 mia. kr. i 2021. Odder Kommunes andel af befolkningstallet er 0,393% af landstallet, og dermed kan kommunens andel af anlægsniveauet i 2020 beregnes som et skøn til $0,393\% \cdot 21,6 \text{ mia. kr.} = 84,9 \text{ mio. kr.}$

Hvis dette beløb sammenlignes med måltallet i den økonomiske politik om at have et råderum på 50 mio. kr. til skattefinansieret anlæg, skal der tillægges udgifter til byggemodninger, der finansieres via grundsalg.

Til budgetoplægget for 2021 – 2024 for Odder Kommunes fremsendes skattefinansierede anlæg på 67,3 mio. kr. i 2021 og 27,9 mio. kr. i anlægsforslag til byggemodninger, altså i alt 95,2 mio. kr.

Hvis der alene ses på de skattefinansierede anlægsforslag, ses disse i tabel 18, hvor de er sammenstillet med det konkrete råderum til anlæg i basisbudgettet.

Tabel 18: Forslag til anlægsudgifter i budgetoplægget til Budget 2021 - 2024

Mio. kr.	2021	2022	2023	2024	I alt
Råderum til skattefinansieret anlæg	44,6	42,3	53,1	61,0	201,0
Forslag til anlæg i oplægget til Budget 2021 - 2024	67,3	69,9	46,8	42,0	226,0
Difference ("-" viser at anlægsforslag ligger over råderum")	-22,7	-27,6	6,3	19,0	-25,0

I det samlede budgetmateriale, der udsendes efter 1. behandlingen af budgettet i Økonomi- og Erhvervsudvalget er der en nærmere beskrivelse af alle de konkrete forslag til anlægsarbejder.

UDDYBNING AF INDTÆGTERNE

10. Skatteprognose og valg af budgetteringsform

Valg mellem selvbudgettering og statsgaranti

Kommunerne har ved budgetlægningen valgfrihed mellem:

1. at basere budgettet på kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget, folketal mv. og foreløbig tilskuds- og udligningsbeløb beregnet på disse forudsætninger (selvbudgettering). Der foretages en efterregulering tre år efter – dvs. for 2021 en efterregulering i 2024.
2. at basere budgettet på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag og hertil knyttede statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb. Der foretages ikke efterregulering.

Det er frit for den enkelte kommune, hvilken metode kommunen vil vælge det enkelte år.

De kommuner, der vælger selvbudgettering, skal i forbindelse med budgetvedtagelsen i oktober måned 2020 foretage en beregning af kommunens foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb ud fra de forudsætninger om udskrivningsgrundlaget, afgiftspligtige grundværdier og folketal, som kommunen har valgt at lægge til grund for budgettet.

I 2023 opgøres en efterregulering af tilskuds- og udligningsbeløb for de selvbudgetterende kommuner. Efterreguleringen opgøres som forskellen mellem de foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb, som er afregnet med kommunen i tilskudsåret, og de endeligt opgjorte beløb, opgjort ud fra det faktiske beskatningsgrundlag for 2021.

Efterreguleringen for tilskudsåret 2021 afregnes i de første 3 måneder af 2024.

Odder Kommune har i perioden 1996 – 2008 og i 2018 valgt selvbudgettering og i perioden 2009 - 2017 og i 2019 - 2020 valgt statsgaranti.

Oplægget til Budget 2021 er baseret på statsgaranti

Budgetoplægget tager udgangspunkt i det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, idet forskellen mellem det statsgaranterede udskrivningsgrundlag og det udskrivningsgrundlag, som kan beregnes lokalt (selvbudgettering), ikke giver anledning til at vælge selvbudgettering. Såfremt der vælges selvbudgettering, skal der være en markant merindtægt i forhold til statsgarantien, idet udviklingen i indkomsterne er noget usikkert.

I budgetlægningen for 2021 er der ekstra usikkerhed omkring kommunernes egne prognoser for udskrivningsgrundlaget for 2021 i forhold til de foregående budgetår. Dels er der fortsat stor usikkerhed om, hvordan Covid-19-situationen udvikler sig og betydningen for udskrivningsgrundlaget for skat fremadrettet. Dels er fristen for færdiggørelse af årsopgørelser for 2019 udsat et par måneder i forhold til normalt, fordi revisionsbranchen har haft travlt i forhold til kontrol af Covid-19 hjælpepakker. Dette betyder, at der endnu ikke findes valide tal for det reelle udskrivningsgrundlag for kommunerne i 2019. Det forventes med baggrund i dette ikke, at det bliver aktuelt at selvbudgettere for Budget 2021.

Beregningsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2021 tager udgangspunkt i det faktiske udskrivningsgrundlag 2018. Udskrivningsgrundlaget for 2018 korrigeres for lovændringer og tillægges den i økonomiaftalen aftalte opreguleringsprocent fra 2018 til 2021. Opreguleringsprocenten er aftalt til 8,3%.

Tabel 19: Statsgaranteret udskrivningsgrundlag for 2021

Beregning af statsgaranteret udskrivningsgrundlag for 2021	1.000 kr.
Faktisk udskrivningsgrundlag i 2018	3.718.661
Korrektion for diverse ændringer i skattelovgivningen	-74.047
I alt korrigeret udskrivningsgrundlag for 2018	3.644.614
Opregningsprocent fra 2018 til 2021 på 8,3%	302.502
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag for 2020	3.947.116

Ved en uændret skatteprocent på 25,1 udgør skatteprovenuet således $25,1\% \cdot 3,947 \text{ mia. kr.} = 990,7 \text{ mio. kr.}$ i 2021.

Der er i 2018 19.982 skatteydere med en gennemsnitlig skattepligtig indkomst på 183.223 kr. Til sammenligning var der i 2017 19.814 skatteydere med en gennemsnitlig skattepligtig indkomst på 183.242 kr.

Skattestoppet

Som nævnt i afsnit 4 vedrørende økonomiaftalen til Budget 2021 er der særlige regler for skatteændringer i år pga. udligningsreformen:

Skatteforhøjelser:

- Kommuner, der har tabt på udligningsreformen, har mulighed for at øge udskrivningsprocenten i 2021 og efterfølgende år op til det indfasede tab.

Tilskud til skattenedsættelser:

- Kommuner med høj udskrivningsprocent (dvs. over 26,3%) kan sænke denne til 26,3% med fuldt og permanent tilskud.
- Alle kommuner kan ansøge om tilskud til at nedsætte skatten i 2021. Tilskuddet udfases over fem år og udgør 90 pct. af indtægtstabt de første to budgetår, herefter 85 pct., 80 pct. og 75 pct. de efterfølgende år. Dette er inden for en samlet pulje på ca. 50 mio. kr. Ved overtegning prioriteres kommuner med høj skatteprocent.

Hvis der for 2020 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét mere end det ovenfor tilladte, vil der ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Hvis der er kommuner, der vælger at sætte skatten op uden, at der samlet set er andre, der vælger at sætte skatten tilsvarende ned (ud over de, der får tilsagn om at sætte skatten ned, jf. ovenfor) vil de blive ramt af en økonomisk sanktion, som i de foregående år.

Denne sanktion ser i givet fald således ud: Hvis kommunerne under ét forhøjer skatten, vil 75 procent af provenuet i det første år blive modregnet individuelt i de kommuner, som har forhøjet skatten, i det andet og tredje år 50 procent og i det fjerde år 25 procent. Den resterende del modregnes kollektivt i det samlede kommunale bloktilskud.

Skattesanktionsreglerne fra 2011	2020	2021	2022	2023
Provenu inddraget hos kommunen	75 %	50 %	50 %	25 %

Skattestoppet gælder personskat, grundskyld og dækningsafgift.

Det vil være muligt at ændre på fordelingen af beskatningen indenfor de 3 områder, såfremt det samlede provenu ikke øges.

Skatteloft

Ordningen med kommunernes medfinansiering af det skrå skatteloft betyder for 2021, at kommunerne bliver omfattet af ordningen, hvis følgende to betingelser er opfyldt:

- Kommunens udskrivningsprocent er højere end i 2007 og
- Kommunens udskrivningsprocent er højere end 24,90.

Odder Kommune modtager ikke bidrag for det skrå skatteloft, men bidrager til finansieringen af dette.

I 2021 skønnes det samlede topskattebidrag at udgøre 352,74 mio. kr.

Kommunerne bidrager til dette efter folketal, og da Odder har 0,393% af det samlede befolkningstal bliver bidraget for 2021 derfor $0,0393\% \cdot 352,74$ mio. kr. = 1.392 mio. kr. (afrundet)

11. Skat af grundværdier

Der blev 2. maj 2017 indgået en boligaftale mellem den daværende Regering og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Der indgik en "indefrysning" af den aftalte stigningsprocent:

- fra 2017 til 2018 på 6,5 pct.,
- fra 2018 til 2019 på 5,5 pct.
- fra 2019 til 2020 på 5,8 pct.

Denne indefrysning betyder et midlertidigt likviditetstab for kommunerne (kommunalt tilgodehavende hos ejerne). Indefrysningsordningen var gældende for perioden 2018 – 2020.

I 2018 udgjorde indefrysningen 4,6 mio. kr.

I 2019 udgjorde den samlede "indefrysningen" for 2018 og 2019 12,9 mio. kr.

I 2020 forventes den samlede "indefrysningen" for 2018 – 2020 at udgøre 24,1 mio. kr.

I 2021 skulle staten have overtaget indefrysningen og udbetalt de 24,1 mio. kr. til Odder Kommune. 15. maj 2020 blev der dog indgået en politisk aftale i Folketinget, der udskyder den midlertidige indefrysningsordning, således at denne forlænges til og med 2023. Med aftalen gøres den midlertidige indefrysningsordning frivillig fra 2. halvår 2021, så boligejerne får mulighed for at fravælge ordningen.

Forlængelsen betyder, at de ca. 24,1 mio. kr., som Odder Kommune har til gode ved Staten og som skulle have været udbetalt ved indgangen til 2021, stiger yderligere de næste tre år, og at det samlede tilgodehavende først udbetales ved indgangen til 2024. Dette sætter yderligere kassebeholdning i Odder under pres, som også beskrevet i 1. budgetopfølgning 2020.

I 2021 forventes den samlede indfrysning for 2018 – 2021 at udgøre 38,1 mio. kr.

I 2022 forventes den samlede indfrysning for 2018 – 2022 at udgøre 54,3 mio. kr.

I 2023 forventes den samlede indfrysning for 2018 – 2023 at udgøre 72,2 mio. kr.

I 2024 udbetaler Staten det samlede beløb, som Odder Kommune har til gode – forventeligt ca. 72,2 mio. kr. Se mere om, hvad dette konkret betyder for kassebeholdningen i 2021 og budgetoverslagsårene i afsnit 16 om kassebeholdningen.

Kommunerne vil fortsat have automatisk låneadgang for de indefrosne beløb. Denne låneadgang har Odder Kommune hidtil ikke benyttet sig af.

Med virkning fra og med 2003 blev der indført en stigningsbegrænsning (skattestopet) over grundlaget for beregning af grundskyld. Stigningsbegrænsningen fastsættes for hvert enkelt år ved en reguleringsprocent, der svarer til den skønnede stigning i det samlede kommunale udskrivningsgrundlag for indkomstskat i skatteåret, tillagt 3 procent, dog maksimum 7 procent i alt.

Reguleringsprocenten fastsættes hvert år af finansministeren og er i:

2003 7,0 pct.,	2010 7,0 pct.,	2016 0,0 pct. "fastfrosset" på 2015 niveau
2004 5,1 pct.,	2011 7,0 pct.,	2017 0,0 pct. "fastfrosset" på 2015 niveau
2005 6,5 pct.,	2012 4,3 pct.,	2018 6,5 pct.
2006 5,5 pct.,	2013 7,0 pct.,	2019 5,5 pct.
2007 4,6 pct.,	2014 6,3 pct.,	2020 5,8 pct.
2008 4,9 pct.,	2015 6,4 pct.	2021 7,0 pct.
2009 4,7 pct.		

Tabel 20: Grundskyld 2021

1.000 kr.	Produktionsjod	Øvrige grunde
Grundskyldspromille	7,2	30,32
Antal grunde	560	9.820
Grundværdier efter skattestop i mio. kr. (afgiftspligtige værdier)	1.220	4.992
Grundskyld	8.787	151.352

Der er i 2021 mulighed for at sænke grundskyldspromille, men ikke hæve denne. Odder Kommunes grundskyldspromille udgør 30,32. Grundskyldspromillen blev i 2008 forhøjet med 4,0 promille og nedsat i 2009 med 0,1 og forhøjet i 2011 med 2,92.

KL oplyser, at med forliget fra 15. maj 2020 ser faserne for grundskyld ud, som beskrevet nedenfor. KL anbefaler, at kommunerne indtil videre budgettere som hidtil på området.

	2019 - 2020	2021 - 2023	2024 - 2028	2029 og frem
Vurderinger	Gamle	Nye	Nye	Nye
Regler	Nugældende med stigningsloft	Nugældende med stigningsloft på max. 2,8 % fra 2022	Nye regler baseret på vurderinger	Nye regler baseret på vurderinger
Promiller	Kommunalt fastsatte	Loft, men kan sænkes	Statsligt fastsatte, men kan sænkes	Kommunalt fastsatte
Økonomisk neutralisering	Nej	Ja	Ja	Modeller for at minimere konsekvenser

12. Selskabsskatter

Selskabsskatterne i 2021 udbetales på grundlag af de faktisk opgjorte skatteindtægter for indkomståret 2018. Der er således 100 pct. budgetsikkerhed for disse indtægter.

Tabel 21: Udviklingen i selskabsskatter (i 1.000 kr.)

Regnskabsår.....	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Udbetalingsår.....	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Selskabsskat i 1.000 kr.	4.553	5.679	6.029	7.133	6.774	8.262	8.380

Selskabsskatteprocenten er fra 2016 på 22 %. Kommunerne modtager 15,24 % af provenuet.

I Odder Kommune udgør selskabsskatterne 365 kr. pr. indbygger. Til sammenligning er det landsgennemsnitlige beløb på 1.298 kr. pr. indbygger.

13. Tilskud og udligning

Med den nye udligningsreform, der blev vedtaget i foråret 2020, er tilskud og udligning til kommunerne opbygget således, at der gives et statsligt bloktilskud til kommunerne suppleret med fire generelle udligningsordninger, tre særlige udligningsordninger og et større antal tilskudsordninger. Odder Kommunes andel af disse vises i tabel 22.

Tabel 22: Tilskud og udligning til Odder Kommune i 2021

1.000 kr.	2021
Samlet bloktilskud	-359.424
- heraf betinget af kommunernes samlede service	-11.796
- heraf betinget af kommunernes samlede anlæg	-3.936
Udligningsordninger:	
Udligning af udgiftsbehov	61.932
Udligning af beskatningsgrundlag	-13.116
Overudligning	1.392
Særlig kompensationsordning pga. ny udligningsreform	5.340
Udligning af selskabsskat	-10.728
Udligning af dækningsafgift	-360
Udligning af merudgifter vedr. flygtninge og indvandrere	2.880
Tilskudsordninger:	
Finansieringstilskud	-5.904
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-2.184
Tilskud til et generelt løft af ældreplejen	-3.552
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-4.752
Tilskud til en værdig ældrepleje	-4.980
Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet	-480
Tilskud til kommuner med mindre øer	-3.336
Tilbageførsel af bidrag vedrørende overgangsordning	-912
Bagudrettet kompensation vedr. uddannelsesstatistikken	-312
Øvrige reguleringer:	
Efterregulering af tilskud/udligning ved selvbudgettering i 2018	2.962

Bidrag til regional udvikling (113 kr. pr. indbygger)	2.599
I alt tilskud og udligning	-332.935
Hertil kommer følgende tilskud, der skal konteres direkte på driften:	
Tilskud til nedsættelse af takst for godstransport på mindre øer	-636
Tilskud til nedsættelse af takst for færgetransport på mindre øer	-1.044

Note: "-" angiver en indtægt, mens "+" angiver en udgift

RENTER, AFDRAG OG LÅNEOPTAGELSE

14. Renter, afdrag på lån og låneoptagelse

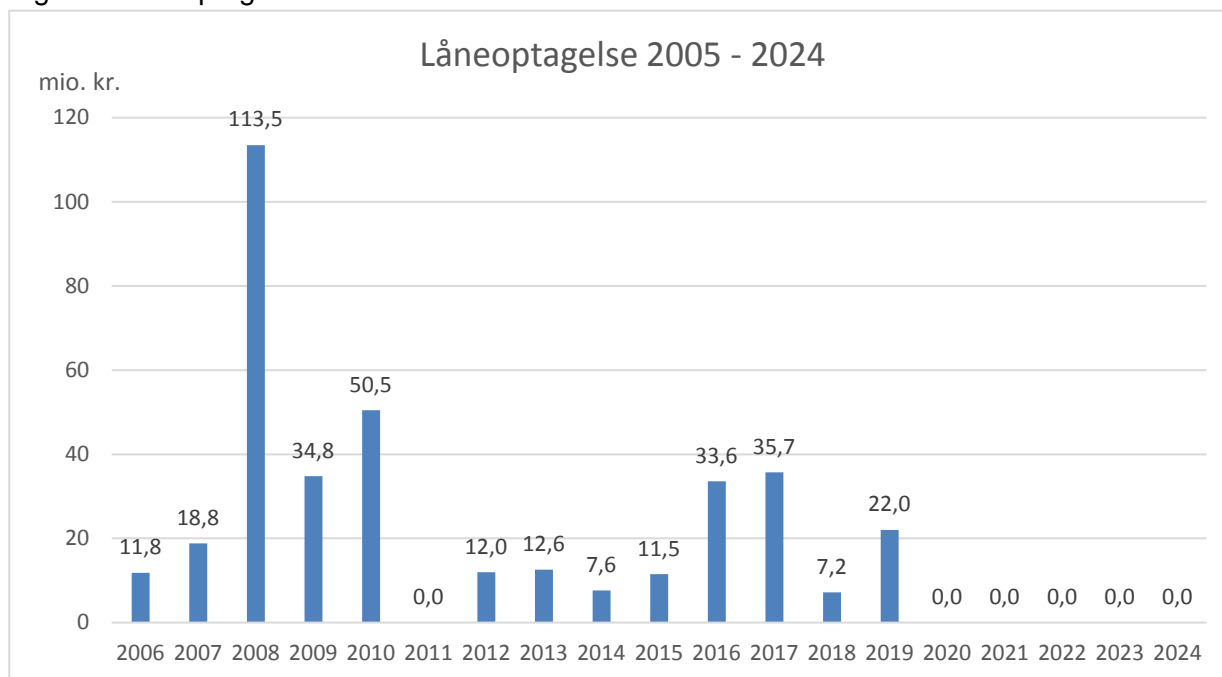
I henhold til den økonomiske politik og budgetaftalen for 2019, skal den del af kommunens gæld, der afdrages via skatterne, søges nedbragt de kommende år, hvorfor der i perioden 2020 – 2023 ikke er budgetlagt med låneoptagelse.

Odder Kommune afholder hvert år låneberettigede udgifter for ca. 1,5 – 4 mio. kr. De låneberettigede udgifter omfatter "indefrosne" ejendomsskatter til pensionister og udgifter til energibesparende foranstaltninger. Hertil kommer de låneberettigede udgifter til indefrosne ejendomsskatter, der er kraftigt stigende over årene, jf. afsnit 11 om skat af grundværdier. Denne låneramme kan anvendes til egen låneoptagelse, eller til ydelse af kommunegarantier til ikke låneberettigede formål.

Der er hidtil ikke budgetlagt med låneoptagelse på grundlag af overstående udgifter, hvorfor denne låneramme kan anvendes til ydelse af kommunegarantier til ikke låneberettigede formål i perioden 2020 – 2023.

Figur 6 viser den skattefinansierede låneoptagelse i Odder Kommune i mio. kr. i perioden 2005 – 2024 (lån til ældreboliger og leasing indgår ikke).

Figur 6: Låneoptagelse 2006 – 2024

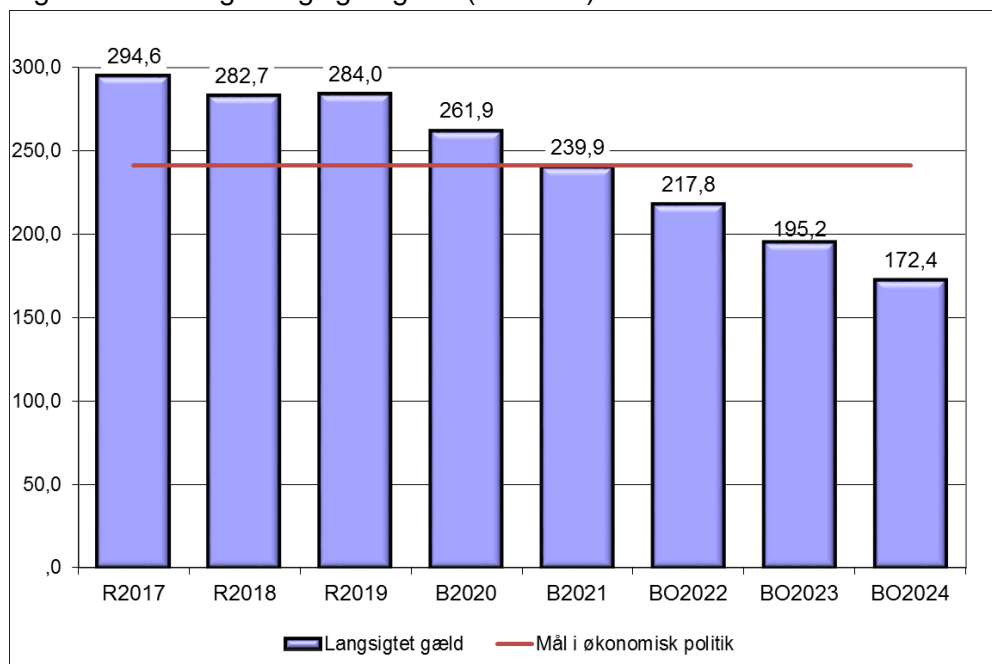

Odder Kommunes gæld, ekskl. gæld vedr. ældreboliger og leasinggæld, udgør 14.079 kr. pr. indbygger pr. ultimo 2019. Landsgennemsnittet udgør ultimo 2019 11.170 kr. pr. indbygger.

Udviklingen i den langfristede gæld (ekskl. gæld til ældreboliger og leasinggæld) fremgår af figur 7. Den røde linje i figuren viser målsætningen fra den økonomiske politik om, at den langsigtede gæld skal bringes under landsgennemsnittet pr. indbygger. Målet om at ligge under landsgennemsnittet pr. indbygger for langsigtet gæld vil jo logisk set flytte sig fra år til år, alt efter hvordan gældssætningen i de andre kommuner udvikler sig. I den økonomiske politik er dette mål nuanceret som et mål om, at den langsigtede gæld pr. indbygger skal ligge under 10.500 kr./indbygger i 2022.

Den røde linje i figur 7 (der angiver målet hvor høj den langsigtede gæld højst må være) er udregnet ud fra en gennemsnitlige gæld pr. indbygger på 10.500 kr. ganget med antallet af forventede indbyggere primo 2021 (23.001), dvs. 241,5 mio. kr.

Figur 7: Udvikling i langsigtet gæld (i mio. kr.)

Fra 2020 til 2024 nedbringes Odder Kommunes gæld med 85,1 mio. kr. (fra 261,9 mio. kr. til 172,4 mio. kr.), herefter udgør gælden 7.240 kr. pr. indbygger.

Tabel 23: Renteudgifter

1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Renter på lån, skattefinansieret	1.838	1.473	1.525	1.391
Renter på ældreboliglån	339	327	315	312
I alt	2.177	1.800	1.840	1.703

Renteudgifterne på de skattefinansierede lån svarer til 0,05 skatteprocent. Renteudgifter på ældreboliglån betales af staten og plejehjemsbeboerne. De variabel forrentede lån udgør 50 % af låneporteføljen. Renteniveauet for disse lån er budgetlagt til -0,3 %.

Der er i den økonomiske politik fastsat, at porteføljens andel af fast rente skal udgøre mindst 50%

Tabel 24: Afdrag på lån

1.000 kr.	2021	2022	2023	2024
Afdrag på lån, skattefinansieret	22.034	22.044	22.584	22.820
Afdrag på ældreboliglån	4.058	4.074	4.090	4.092
I alt	26.092	26.118	26.674	26.912

Udgifterne til afdrag på lån til de skattefinansierede lån svarer til 0,56 skatteprocent. Udgifterne til afdrag på lån til ældreboliger betales af staten og plejehjemsbeboerne.

15. Garantiprovision

Byrådet vedtog den 16. juni 2014, at der fra 2015 opkræves garantiprovision hos forsyningsselskaberne for lån, hvortil Odder Kommune har ydet garanti. Der opkræves stiftelsesprovision på 1 % og en årlig garantiprovision på 0,5 % af restgælden. Budgettet for 2021 og frem er lagt efter det forventede regnskabsresultat for 2020.

Tabel 25: Udviklingen i garantiprovision

1.000 kr.	R2015	R2016	R2017	R2018	R2019	FR2020	BF2021
Garantiprovision	695	1.095	563	1.078	720	823	800

R= regnskab, FR = forventet regnskab, B=budget

KASSEBEHOLDNINGEN

16. Udvikling i kassebeholdningen

Den gennemsnitlige kassebeholdning var ved udgangen af 2019 på 90,8 mio. kr. og forventes at falde til 55,3 mio. kr. ved udgangen af 2020.

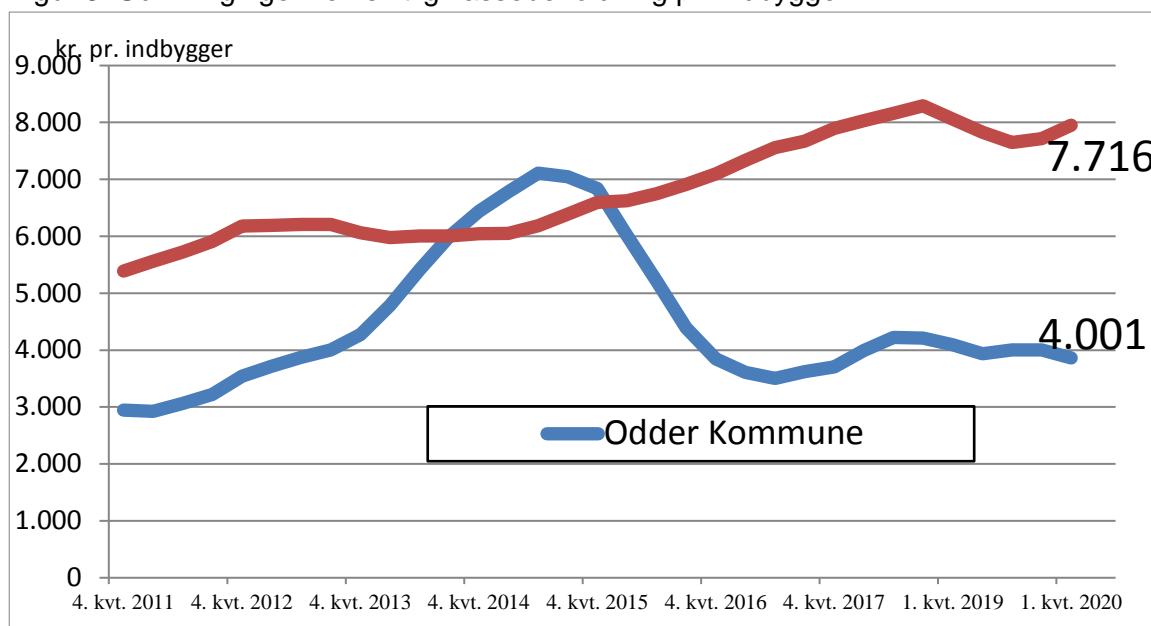
Odder Kommunes gennemsnitlige kassebeholdning bør som minimum udgøre 2.500 kr. pr. indbygger svarende til 57 mio. kr., hertil bør lægges kassebeholdningens indhold af opsparede drifts- og anlægsmidler, samt midler til uforudsete udgifter. Der bør på denne baggrund til stadighed være gennemsnitlig 90 mio. kr. i kassebeholdningen, svarende til ca. 4.000 kr. pr. indbygger.

Målsætningen om en gennemsnitlig kassebeholdning på 90 mio. kr. fremgår af den vedtagne økonomiske politik.

Kassekreditreglen for kommuner fastlægger, at en kommunes gennemsnitlige likviditet over de næste 12 måneder skal være positiv. En gennemsnitlig kassebeholdning på under 1.000 kr. pr. indbygger betragtes af Social- og Indenrigsministeriet som en kritisk lav kassebeholdning.

Figur 8 viser udviklingen i den gennemsnitlige kassebeholdning pr. indbygger i Odder Kommune og hele landet fra 4. kvartal 2010 til 1. kvartal 2020.

Figur 8: Udvikling i gennemsnitlig kassebeholdning pr. indbygger

Forventning til den fremtidige kassebeholdning i Budget 2021 og budgetoverslagsårene

I tabel 26 ses den forventede udvikling i kassebeholdningen baseret på det fremlagte basisbudget for 2021 – 2024. Her ses det, at den gennemsnitlige kassebeholdning går i minus i 2023. Dette er

reelt ikke en mulighed uden at kommunen sættes under administration af Social- og Indenrigsministeriet.

Tabel 26: Udviklingen i den gennemsnitlige kassebeholdning

År	I mio. kr.	Kroner pr. indbygger
2010	35,1	1.606
2011	64,5	2.948
2012	77,0	3.540
2013	93,2	4.274
2014	140,5	6.407
2015	150,0	6.777
2016	85,1	3.810
2017	87,2	3.854
2018	95,3	4.201
2019	90,8	3.975
2020 - skønnet	55,3	2.406
2021 - skønnet	26,4	1.141
2022 - skønnet	14,3	610
2023 - skønnet	-0,4	-17
2024 - skønnet	65,1	2.712

Følgende forudsætninger indgår i skønnet for kassebeholdningen:

- Boligpakkens indefrysninger som oplyst pr. år nedenfor. Indefrysningen betyder, at penge i kommunekassen veksles til tilgodehavende hos boligejerne.
- Staten overtager i 2024 den kommunale grundskyld og indfrier dermed den "indefrosne" grundskyld, der forventes at udgøre 72,2 mio. kr.
- I henhold til budgetaftalen for 2020, styrkes kassebeholdningen med 6 mio. kr. i 2021.
- Kassebeholdningen indeholder 6,64 mio. kr. fra Staten til medfinansiering af sundhedshuset. Beløbet forventes brugt i 2021.
- Der er indregnet midtvejsreguleringer i 2020 fra økonomaftalen for 2021:
Dels en ordinær positiv midtvejsregulering på 3,9 mio. kr. vedr. primært lov- og cirkulæreprogrammet og endelig regulering af beskæftigelsestilskuddet for 2019.
Dels en ekstraordinær ligeledes positiv midtvejsregulering på 28,3 mio. kr. vedrørende midtvejsregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2020 og Covid-19-kompensation. På nær den positive endelige efterregulering af beskæftigelsestilskuddet for 2019 på 3,3 mio. kr., er det forudsat at de penge, der er givet i midtvejsregulering i 2020, også er brugt i 2020. Dette analyseres nærmere i 2. budgetopfølgning 2020.

Som det er beskrevet i afsnit 11 om skat på ejendomme er en del af forklaringen på udfordringerne med kassebeholdningen forlængelsen af indefrysningerne af ejendomsskatter: Der blev 2. maj 2017 indgået en boligaftale mellem den daværende Regering og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre. Heri indgik en indefrysning af den aftalte stigningsprocent. Denne indefrysning betød et midlertidigt likviditetstab for kommunerne (kommunalt tilgodehavende hos ejerne). Indefrysningsordningen var gældende for perioden 2018 – 2020, men blev i maj 2020 forlænget med tre år, således at kommunerne for det første får et endnu højere midlertidigt likviditetstab og for det andet først får pengene retur ved indgangen til 2024.

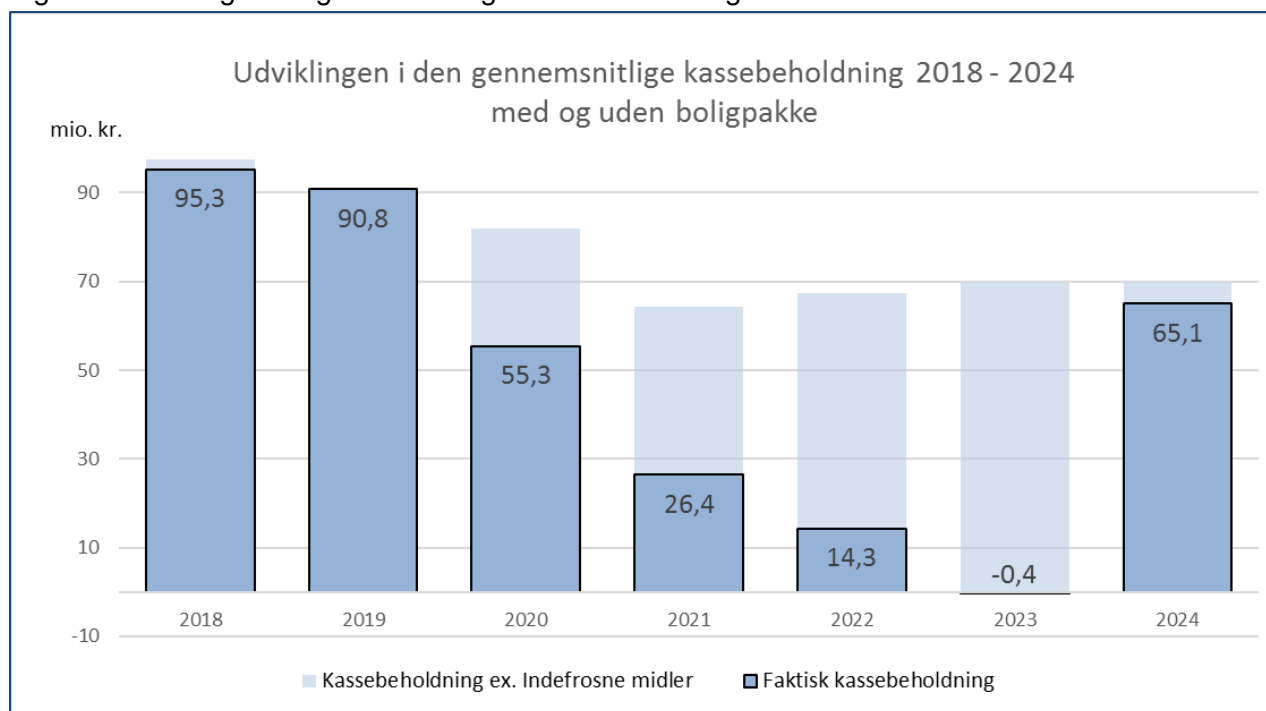
For kassebeholdningen har indefrysningen og den nu besluttede forlængelse af indefrysningen følgende betydning:

- I 2018 udgjorde indefrysningen 4,6 mio. kr.
- I 2019 udgjorde den samlede indefrysning for 2018 og 2019 12,9 mio. kr.
- I 2020 forventes den samlede indefrysning for 2018 – 2020 at udgøre 24,1 mio. kr.
- I 2021 forventes den samlede indefrysning for 2018 – 2021 at udgøre 38,1 mio. kr.
- I 2022 forventes den samlede indefrysning for 2018 – 2022 at udgøre 54,3 mio. kr.
- I 2023 forventes den samlede indefrysning for 2018 – 2023 at udgøre 72,2 mio. kr.

I 2024 udbetaler Staten det samlede beløb, som Odder Kommune har til gode – forventeligt ca. 72,2 mio. kr.

Kommunerne vil fortsat have automatisk låneadgang for de indefrosne beløb. Denne låneadgang har Odder Kommune hidtil ikke benyttet sig af. Dette kan dog vise sig nødvendigt fremadrettet pga. forlængelsen af indefrysningen med tre yderligere år. I figur 9 er kassebeholdningen fra tabel 26 vist grafisk og suppleret med, hvor stor en del af kassebeholdningen, der er indefrosset som tilgodehavende for ejendomsskat.

Figur 9: Udvikling i den gennemsnitlige kassebeholdning

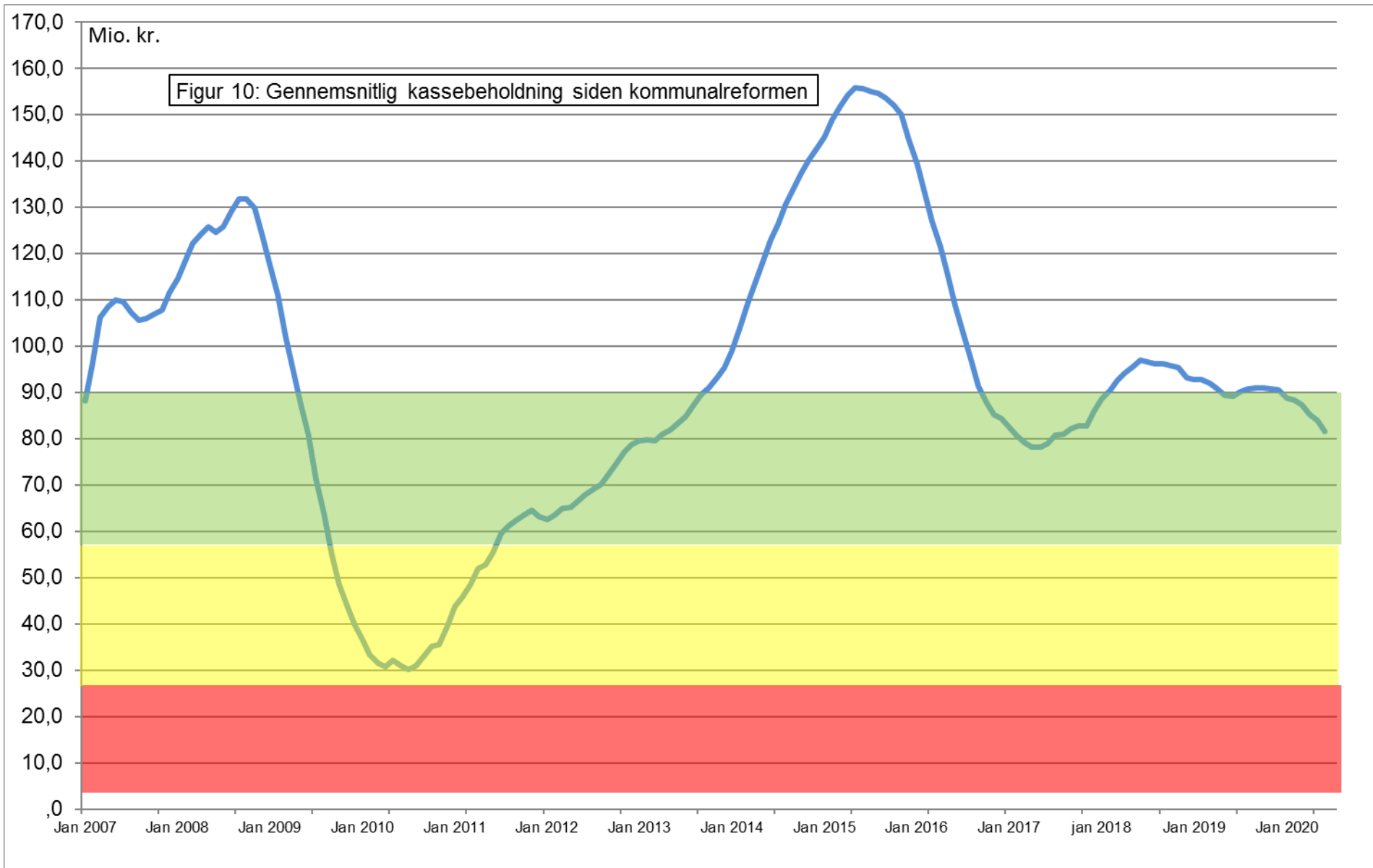
Effekten af de indefrosne ejendomsskatter udgøres af forskellen på de lyseblå og mørkeblå søjler i figur 9. Det ses af figuren, at kassebeholdningen er væsentligt udfordret af de indefrosne ejendomsskatter. Det ses dog også af figuren, at selv uden udfordringen med de indefrosne ejendomsskatter er der et stykke vej op til målsætningen om at have en gennemsnitlig kassebeholdning på 90 mio. kr. Udfordringen med kassebeholdningen skyldes således ikke udelukkende de indefrosne ejendomsskatter.

Figur 10 viser udviklingen i den gennemsnitlige kassebeholdning siden kommunalreformen i 2007 til 1. august 2020:

- Grønt felt viser målsætningen i den økonomiske politik.
- Gult felt viser nødvendig kassebeholdning på 2.500 kr. pr. indbygger.

- Rødt flet viser kritisk lav kassebeholdning. Grønt felt er kassebeholdningen i h.t. den økonomiske politik.

Figur 11 viser den gennemsnitlige kassebeholdning i landets 98 kommuner pr. ultimo 1. kvartal 2020.

Figur 11: Gennemsnitlig likviditet kr. pr. indbygger 1. kvartal 2020

Rød = Odder Kommune

Gul = 5 øvrige kommuner i udligningssamarbejdet i Østjylland (samme objektive vilkår)

Grøn = Lands gennemsnit

